

AWDURDOD TÂN AC ACHUB DE CYMRU

DATGANIAD O GYFRIFON

2016/2017

Tabl Cynnwys

Contents

ADRODDIAD NARATIF	3
DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU	12
DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL	13
ADRODD CYNALIADWYEDD	23
ADRODDIAD YR ARCHWILWYR	24
DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLIDO (DGCh)	26
DATGANIAD SYMUD CRONFEYDD (DSC)	27
DATGANIAD CRYNO INCWM A GWARIANT (DIGC)	29
MANTOLEN	30
DATGANIAD LLIF ARIAN	32
POLISIŌAU CYFRIFO	33
NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL	42
Nodyn 1 - DYFARNIADAU CRITIGOL WRTH WEITHREDU POLISIŌAU CYFRIFO	42
Nodyn 2 - RHAGDYBIAETHAU A WNAED YNGHYLCH Y DYFODOL A PHRIF FFYNONELLAU AMCANGYFRIF ERAILL	43
Nodyn 3 - EITEMAU MATEROL INCWM A GWARIANT	44
Nodyn 4 - DIGWYDDIADAU WEDI DYDDIAD Y FANTOLEN	44
Nodyn 5 - ADDASIADAU'R FLWYDDYN FLAENOROL	44
Nodyn 6 - ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL CYLLIDO O DAN REOLIADAU	44
Nodyn 7 - I'R DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLIDO	47
Nodyn 8 - GWARIANT AC INCWM A DDADANSODDIR WRTH EU NATUR	49
Nodyn 9 - GWARIANT GWEITHREDOL AC INCWM ARALL	51
Nodyn 10 - INCWM A GWARIANT CYLLID A BUDDSODDI	51
Nodyn 11 - TRETHIANT AC INCWM GRANT AMHENODOL	51
Nodyn 12 - PEIRIANNAU TRYMION, EIDDO, OFFER (OGP) AC ASEDAU ANFFINIOL	52
Nodyn 13 - ASEDAU A DDALIWYD AR GYFER EU GWERTHU	54
Nodyn 14 - OFFER ARIANNOL	54
Nodyn 15 - GWERTH TEG ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU A GARIWYD AR GOST DDILEADWY	56
Nodyn 16 - BUDDSODDIADAU BYRDYMOR	57
Nodyn 17 - RHESTRAU EIDDO	58
Nodyn 18 - DYLEDWYR	60
Nodyn 19 - ARIAN A CHYFWERTHOEDD ARIAN	60
Nodyn 20 - CREDYDWYR	60
Nodyn 21 - DARPARIAETHAU	60
Nodyn 22 - CRONFEYDD DEFNYDDADWY	62
Nodyn 23 - CRONFEYDD ANNEFYDDADWY	63
Nodyn 24 - CRONFA AILBRISIO WRTH GEFN	63
Nodyn 25 - CYFRIF CYMHWYSO CYFALAF	64
Nodyn 26 - CRONFA BENSIGN WRTH GEFN	65
Nodyn 27 - CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONNUS	65
Nodyn 28 - DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU GWEITHREDOL	66

Nodyn 29 - DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI AC ARIANNOL	67
Nodyn 30 - LWFANSAU AELODAU	67
Nodyn 31 - CYDNABYDDIAETH I SWYDDOGION	68
Nodyn 32 - PECYNNAU YMADAEL	70
Nodyn 33 - BUDDION TERFYNU	70
Nodyn 34 - COSTAU ARCHWILWYR ALLANOL	70
Nodyn 35 - GRANTIAU	71
Nodyn 36 - PARTÏON PERTHNASOL	72
Nodyn 37 - CYFALAF GWARIANT AC ARIANNU CYFALAF	73
Nodyn 38 - CYLLIDO GWARIANT CYFALAF	74
Nodyn 39 - YMRWYMIADAU CYFALAF	74
Nodyn 40 - PRYDLESAU	74
Nodyn 41 - MCP	76
Nodyn 42 -PENSIYNAU (SAA 19)	77
Nodyn 43 -RHWYMEDIGAETHAU WRTH GEFN	84
Nodyn 44 - NATUR A DWYSTER RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFER ARIANNOL	85
CYFRIF CRONFA BENSIWN YR YMLADDWYR TÂN (CBYT)	87
NODIADAU I GYFRIF CRONFA BENSIWN YR YMLADDWYR TÂN	88

ADRODDIAD NARATIF

Pwrpas y naratif hwn yw egluro strwythur cyfrifon, disgrifio'n fras gweithgarwch a strwythur Awdurdod Tân ac Achub De Cymru (yr Awdurdod) ac ystyried safle ariannol cyfansymiol yr Awdurdod o fewn y cyd-destun economaidd cyfredol.

Mae Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod yn gyhoeddiad sy'n ofynnol drwy gyfraith; ei brif bwrpas yw rhoi gwybodaeth glir ynghylch safle ariannol, perfformiad ariannol ac atebolrwydd adnoddau Awdurdod Tân ac Achub De Cymru am y flwyddyn ariannol 2016-17: gwybodaeth a all fod yn ddefnyddiol i ystod eang o gyfranddalwyr.

Mae cyfrifon yr Awdurdod ar gyfer 2016/2017 yn cynnwys y canlynol;

Datganiad Symud Cronfeydd (DSC) - Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiadau o fewn y flwyddyn yn y gwahanol gronfeydd a ddelir gan yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi'n 'gronfeydd defnyddadwy' (h.y. y rhai hynny y gellir eu cymhwyso i ariannu gwariant) a chronfeydd andefnyddadwy eraill. Mae'r Gwarged (neu'r Diffyg) am linell Darparu Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Awdurdod - dangosir rhagor o fanylion ohonynt o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno. Mae hwn yn wahanol i'r symiau statudol sy'n ofynnol i'w talu i'r Gronfa Gyffredinol, a bydd y Cynnydd/Gostyngiad cyn llinell Trosglwyddiadau i'r Cronfeydd a Glustnodwyd yn dangos y Gronfa Gyffredinol statudol cyn yr ymglymerir ag unrhyw drosglwyddiadau dewisol.

Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu (DGA) - Dengys y Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu sut y defnyddir gwariant blynyddol a sut y'i hariennir o adnoddau (Cyfraniadau gan Awdurdodau Lleol, grantiau'r llywodraeth, incwm arall ac ati) gan yr Awdurdod

mewn cymhariaeth â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan yr Awdurdod yn unol ag arferion cyfrifo a dderbynnir yn gyffredinol Cyflwynir incwm a gwariant a gyfrifir amdano o dan arferion cyfrifo a dderbynnir yn gyffredinol yn llawnach o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno.

Datganiad Cryno Incwm a Gwariant (DCIG) - dengys y datganiad hwn gost cyfrifo darparu gwasanaethau yn y flwyddyn yn unol â'r arferion cyfrifo a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm a ariannir gan drethiant. Mae'r Awdurdodau Lleol yn codi trethiant i gwmpasu gwariant yn unol â rheoliadau a all fod yn wahanol i'r gost cyfrifo. Er nad yw'r Awdurdod hwn yn codi incwm sy'n gysylltiedig â threth, mae rheoliadau cyfrifo awdurdodau lleol yn mynnu y paratoir y cyfrifon hyn fel hyn.

Mantolen - Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau yr adnabu'r Awdurdod ar ddyddiad y Fantolen. Parir asedau net yr Awdurdod (asedau heb y rhwymedigaethau) â'r cronfeydd a ddelir gan yr Awdurdod. Cofnodir cronfeydd mewn dau gategori. Mae'r categori cyntaf o gronfeydd yn gronfeydd defnyddadwy, h.y. y cronfeydd hynny all yr Awdurdod ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel ddarbodus cronfeydd ac unrhyw derfyniadau statudol o'u defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbynion Cyfalaf a ddefnyddir i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled yn unig). Mae'r ail gategori o gronfeydd yn cynnwys cronfeydd sy'n dal enillion a cholledion sydd heb eu gwireddu (e.e. Y Gronfa Ailbriso), lle daw symiau ar gael i ddarparu gwasanaethau pe werthir asedau'n unig; a chronfeydd sy'n dal gwahaniaethau amseru a ddangosir yn llinell y Datganiad Symud Cronfeydd fel 'addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail cyllido o dan reoliadau'.

Datganiad Llif Arian - Mae'r Datganiad Llif Arian yn dangos newid mewn arian a chyfwerthoedd arian yr Awdurdod yn ystod y cyfnod cofnodi. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian a chyfwerthoedd arian wrth ddsbarthu llifoedd arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu. Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredol yn ddangosydd allweddol o'r graddau yr ariannir gweithredoedd yr Awdurdod drwy fodd incwm grant neu gan dderbynyddion gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod. Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli'r graddau y gwnaethpwyd all-lifoedd arian all-lifoedd arian eu gwneud am adnoddau a fwriedir i gyfrannu at ddarparu gwasanaethau'r Awdurdod yn y dyfodol. Mae llifoedd arian sy'n deillio o weithgareddau ariannol yn ddefnyddiol wrth ddarogan hawliadau llifoedd arian y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthycu) i'r Awdurdod.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân - Dengys hwn safle ariannol cyfrif cronfa pensiwn yr Ymladdwyr Tân, gan ddynodi a yw'r Awdurdod yn ddyledus neu a oes arian yn ddyledus iddynt gan Lywodraeth Cymru i fantoli'r cyfrif, ynghyd â manylion ei asedau net. Mae'r Cyfrif yn atgyfnerthu Cynlluniau Pensiwn yr Ymladdwyr Tân 1992, 2006, 2015 a Chynllun Pensiwn Addasedig yr Ymladdwyr Tân 2006.

Datganiad o Gyfrifoldebau i'r Datganiad o Gyfrifon

Mynega hwn gyfrifoldebau perthnasol yr Awdurdod a'i swyddogion parthed paratoi a chymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Darpara'r datganiad hwn adolygiad parhaol o effeithiolrwydd fframwaith lywodraethu'r Awdurdod gan gynnwys systemau rheoli a rheoli risg mewnol, fel y cyniga sicrwydd ar eu heffeithiolrwydd a chynhyrchu/neu gynhyrchu cynllun gweithredu rheoli i fynd i'r afael â gwendidau a adnabuwyd.

Nodiadau'r datganiadau cyllidol - Darpara'r nodiadau wybodaeth ynghylch sail paratoad y datganiadau ariannol a'r polisiâu cyfrifo penodol a ddefnyddir. Datgelant wybodaeth nas cyflwynir mewn manau eraill o fewn y datganiadau ariannol ond sy'n berthnasol i ddealltwriaeth ohonynt.

Awdurdod Tân ac Achub De Cymru

Awdurdod Tân ac Achub De Cymru (yr Awdurdod) sy'n gyfrifol am ddarparu cyngor Gwasanaeth Tân ac Achub effeithiol ac effeithlon i gymunedau De Cymru. Mae'r Awdurdod yn cwmpasu 10 o ardaloedd awdurdod unedol a chynhwysa 24 aelod etholedig a dynnwyd o'r awdurdodau hynny yn gynrychioladol â'r nifer o etholwyr cofrestredig.

Mae'r Awdurdod yn achosi gwario referniw ar eitemau a ddefnyddir fel rheol cyn pen y flwyddyn, ac fe ariennir hyn gan gyfraniadau'r deg awdurdod lleol cyfansoddol yn ôl cyfran eu poblogaeth. Am y flwyddyn 2016/17, roedd y cyfrannau fel a ganlyn:

	Gwerthoedd £000	Maint %
Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	3,171	5
Cyngor Bwrdeistref Sirol Pen-y-bont ar Ogwr	6,541	9
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	8,279	12
Cyngor Sir Caerdydd	16,776	24
Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful	2,748	4
Cyngor Sir Fynwy	4,209	6
Cyngor Bwrdeistref Sirol Casnewydd	6,892	10
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	10,789	16
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	4,208	6
Cyngor Bro Morgannwg	5,898	8
Cyfanswm (nodyn 36)	69,511	100

Perfformiad Ariannol yn 2016/17

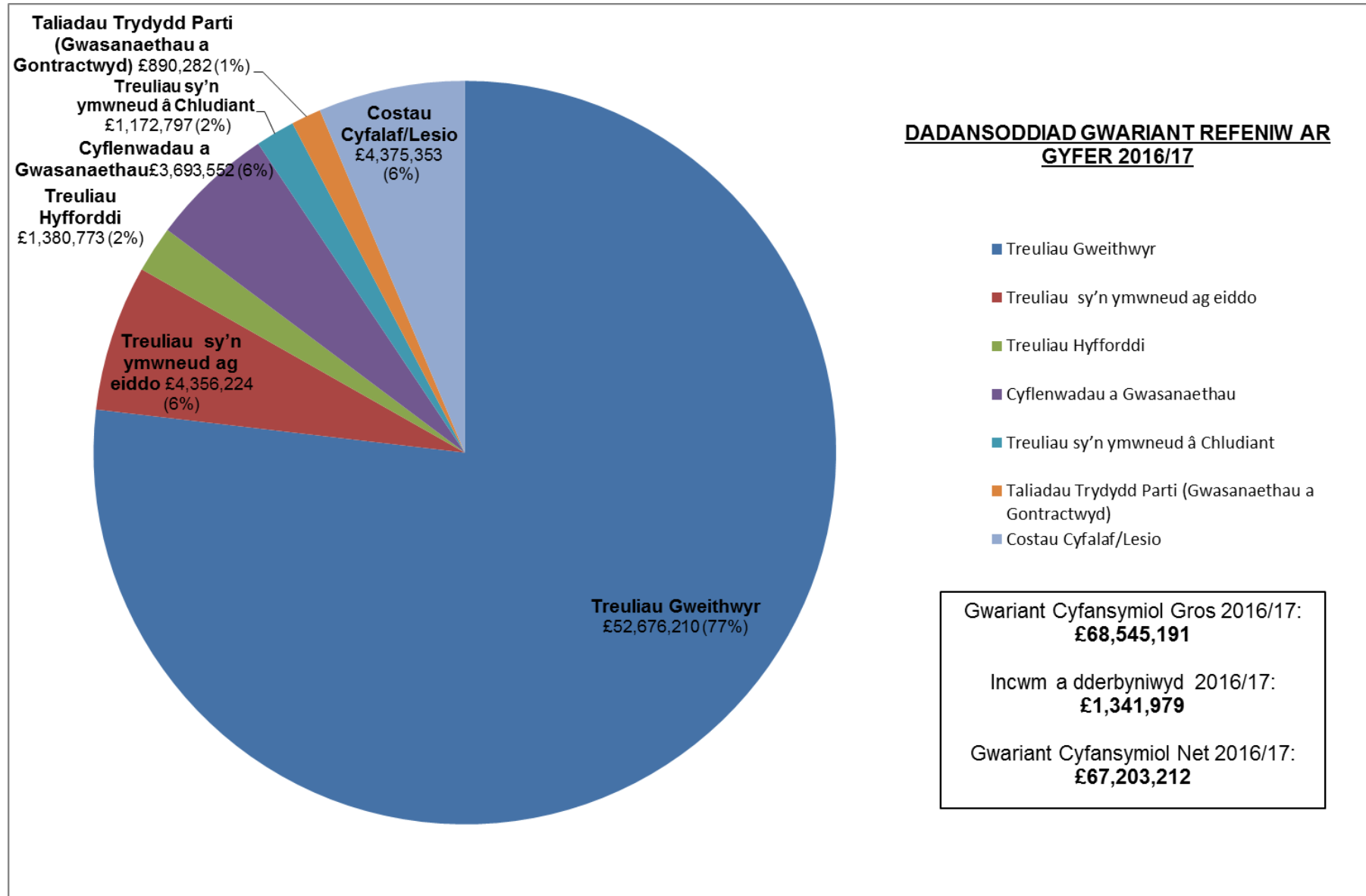
Cyfanswm y gwariant net am y flwyddyn oedd £67.2 miliwn, o'i gymharu â'r gyllideb gwariant net o £69.5 miliwn. Roedd y tanwariant o £2.3 miliwn o ganlyniad i swyddi gwag a throsiant staff yn bennaf o fewn y System Ddyletswydd yn ôl y galw. Meysydd eraill o danwariant sylweddol oedd taliadau cyfalaf, a gysylltwyd â gostyngiad mewn gweithgarwch ar y rhaglen gyfalaf, arbedion cludiant a chynllunio hydwythedd drwy greu cronfa ategol wrth gefn na fydd yn cael ei sefydlu tan 2017/18. Yn ychwanegol, cododd sawl cyfle i eithafu incwm a chost adfer. Craffwyd y gwarged a gronwyd gan y Pwyllgor Cyllid, Archwilio a Rheoli Perfformiad (CARhP) a'r Gweithgor Cyllid a Rheoli Asedau ar hyd y flwyddyn.

Cyllideb Alldro	Cyllideb £000	Gwirioneddol £000	Amrywiant £000
Refeniw			
Gwariant (nodyn 8)	70,633	68,545	(2,088)
Incwm (nodyn 8)	(1,122)	(1,342)	(220)
Gwariant Net (nodyn 8)	69,511	67,203	(2,308)
Awdurdod Unedol (nodyn 36)	69,511	69,511	0
(Gwarged)/ Diffyg	0	(2,308)	(2,308)
Cyfalaf (gan gynnwys llithriant)			
Gwariant Cyfalaf (Nodyn 37)	6,624	2,473	(4,151)

Ffynonellau Cyllid Refeniw

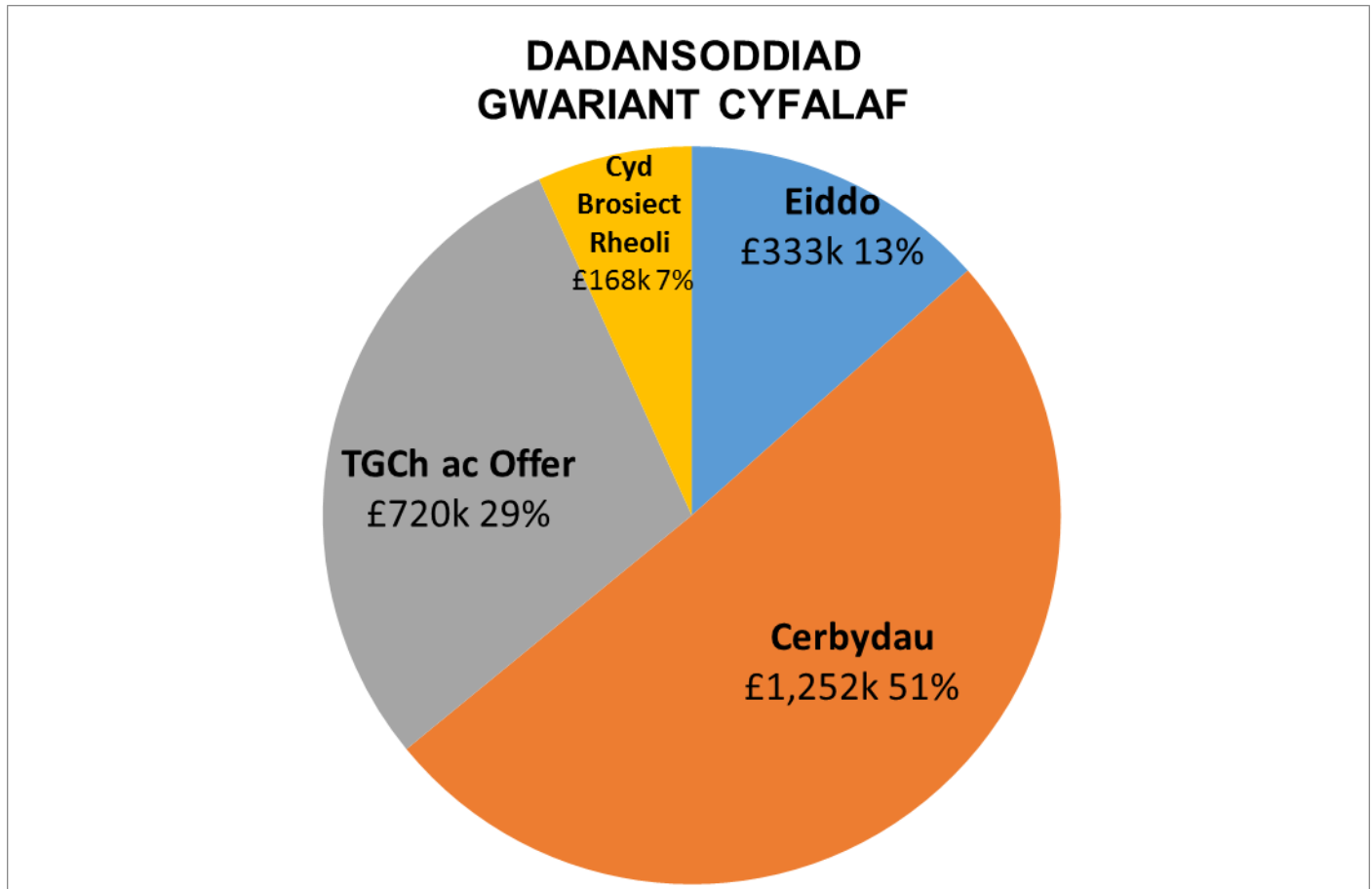
2015/16		2016/17
£000		£000
68,878	Cyfraniadau'r Awdurdodau Unedol (uchod a nodyn 36)	69,511
2,558	Grantiau Refeniw (nodyn 35)	2,556
57	Llog Derbyniadwy (Nodyn 10)	68
1,239	MCP. Grant (nodyn 41)	1,200
1,208	Ffioedd a Thaliadau/Ad-daliadau	1,072

Gwariant fesul math 2016/17

Cyfanswm y gwariant cyfalaf yn y flwyddyn oedd £2.5 miliwn

Benthyciad Cyfalaf

Mae'r Cod Materion Ariannol yn caniatáu i'r Awdurdod bennu ei derfynau benthycio ei hun yn amodol ar farn y Swyddog Ariannol Cyfrifol (SAC) ei fod yn ddoeth, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy. Mae benthyciadau sy'n weddill yn cynnwys y rhai hynny a ddarperir gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC) a Llywodraeth Cymru (LI C) mewn perthynas â chyllid 'Buddsoddi i Arbed' i'r Prosiect Rheoli Tân ar y Cyd a Salix Finance Ltd mewn perthynas â chyllido'n rhydd rhag llog i gefnogi gosod Goleuo LED cynaliadwy. Yn unol â'i Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, parhaodd yr Awdurdod i ddefnyddio balansau arian parod i gyllido'r rhaglen gyfalaf, felly ni chymerwyd unrhyw fenthyciadau BBGC yn ystod y flwyddyn.

Costau Ariannu Cyfalaf

Y tâl a godwyd ar gyfrifon referniw'r gwasanaeth i adlewyrchu cost asedau sefydlog a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau oedd £4.5 miliwn. Tâl tybiannol yw hwn am ddibrisiant a gwneir addasiad i falans diwedd y flwyddyn i ddirymu'r effaith ar balans y gronfa gyffredinol. Gwir gost cyllido cyfalaf i'r gwasanaeth yw £1.5 miliwn o log ar y benthyciad a £2.8 miliwn o ddarpariaeth referniw lleiafswm a chyfraniad referniw o £291,000.

Perfformiad nad sy'n Ariannol yn 2016/17

Yn 2016/17, darparodd Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru falans o wasanaethau atal, amddiffyn ac ymateb brys yn llwyddiannus, gyda'r amcanion gwella ar gyfer y flwyddyn yn parhau i gael eu hanelu at leihau cynnau tân bwriadol a gwella a sicrhau cynaliadwyedd y Gwasanaeth i'r dyfodol.

Derbyniodd y Pwyllgor Archwilio Ariannol a Rheoli Perfformiad adroddiadau rheolaidd ar berfformiad a dangosyddion y gwasanaeth yn ogystal â chraffu'r cardiau adrodd ar gynnydd yn erbyn pob un o'r amcanion strategol.

Mae'r tabl dilynol yn amlygu rhai o'r llwyddiannau wrth wneud De Cymru'n ddiogelach yn ystod y deuddeg mis diwethaf.

	2015/16	2016/17
Tanau a fynychwyd i bob 10,000 o'r boblogaeth	6,578	5,798
Tanau bwriadol a fynychwyd i bob 10,000 o'r boblogaeth	4,812	4,054
Tanau Eilaidd (glaswellt, gwastraff ac ati) a fynychwyd	4,357	3,542
Gwrthdrawiadau Traffig ar y Ffyrdd a fynychwyd	1,322	1170
Archwiliadau Diogelwch rhag Tân yn y Cartref a gynhaliwyd	21,275	19,916
Archwiliadau Diogelwch Tân i Fusnesau a gynhaliwyd	1,507	1,015
Mynychwyr Troseddau a Chanlyniadau	4,539	2561
Mynychwyr rhaglen Ffenics	584	487

Mae'r Awdurdod yn parhau i weithio'n gydweithredol â nifer o bartneriaid mewn perthynas ag adleoli asedau, caffaeliadau a darparu gwasanaethau atal ac addysgu. Mae esiamplau o waith partner yn cynnwys y gwaith ailwampio yng Ngorsaf Dân Abertyleri fydd nawr yn lleoliad ar y cyd i'r Gwasanaeth Tân, yr Heddlu a'r Gwasanaeth Ambiwlans a'r gwaith parhaol i sefydlu'r Cydganolfan Gwasanaethau Cyhoeddus ym Mhencadlys Heddlu De Cymru, fydd yn adleoli canolfannau rheoli Gwasanaethau Tân ac Achub De a Chanolbarth a Gorllewin i Ben-y-bont ar Ogwr yn hwyrach yn 2017.

Cynlluniau Ariannol y Dyfodol

Wrth edrych i'r hirdymor, mae'r mesurau cyfredol o lymder yn debyg o barhau i'r dyfodol rhagweladwy, a rhagdybir toriadau pellach. Gwelodd cyllideb refeniw 2017/18, a gymeradwywyd gan yr Awdurdod Tân ac Achub yn Chwefror, gynnydd o 1%, yn mynd â'r gyllideb flynyddol i £70.206 miliwn. Mae'r ymgodiad hwn yn cwrdd ag effeithiau cynnydd o 1%, baich ychwanegol yr ardoll brentisiaeth a hefyd, adlewyrcha gefnogaeth yr Awdurdod Tân ac Achub o'r angen i barhau gwaith ataliol a ymgwymerwyd gan yr adran Diogelwch Cymunedol yn dilyn gostyngiad yn ariannu grant gan Lywodraeth Cymru (LI C).

Mae'r strategaeth ariannol ganoldymor yn rhagdybio gostyngiadau pellach mewn cyllid, yn gwneud i'r her o gynhyrchu cyllideb gytbwys fod yn gynyddol anodd pan wynebwr pwysau chwyddiannol a'r buddsoddiad sy'n ofynnol i gynnal effeithiolrwydd gweithredol. Felly, i gwrdd â'r bwch cyllid rhagdybiedig, sy'n ymestyn rhwng £2 filiwn a £6 miliwn erbyn 2020/21, mae angen rhaglen o brosiectau trawsffurfiol sy'n darparu arbedion yn parhau.

Rhwymedigaeth pensiwn

Yn 2016/17, ymddeolodd 32 o staff gwisg llawn amser a 6 staff gwisg yn ôl y galw. Y rhwymedigaeth a aseswyd yn actiwaraidd ar yr 31sin o Fawrth, 2017 oedd £850 miliwn ar gyfer Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân a £22 miliwn ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLI L). Cynnydd mewn rhwymedigaethau yw hyn o £152 miliwn a £7 miliwn yn eu tro ers diwedd y flwyddyn flaenorol.

O dan Safon Adroddiadau Ariannol 19 (Budd-daliadau Gweithwyr) mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddarparu manylion o'r asedau a'r rhwymedigaethau ar gyfer pensiynau sy'n daladwy yn y dyfodol i weithwyr, a chyn-weithwyr a gweithwyr cyfredol ill dau. Amlinellir hyn mewn manylder ehangach o fewn y datgeliadau i'r cyfrifon (nodyn 42).

Darpariaethau, Hapddigwyddiadau a Dileadau

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer talu personél System Ddyletswydd Rhan Amser o ganlyniad i setliad amodau gweithwyr rhan amser yn parhau mewn grym. Gwnaed y mwyafrif o'r taliadau hyn o fewn y flwyddyn ariannol.

Cyfrifyddu Wrth Gefn

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, mae'r Datganiad o Gyfrifon yn dangos cronfeydd ariannol a ddygwyd ymlaen i 2017/18. Mae hyn yn gyson â'r driniaeth gyfrifyddu'r blynyddoedd blaenorol, gyda chynhaliadaeth a defnydd cronfeydd yn ffurfio conglaen o sefydlogrwydd ariannol corfforaethol a chynllunio gwasanaeth gweithredol yn y byrdymor a'r canoldymor.

Effaith yr Hinsawdd Economaidd Gyfredol

Adlewyrchwyd goblygiadau ariannol yr alldro economaidd yn glir o fewn y Strategaeth Ariannol Ganoldymor diweddaedig. Drwy gydol y flwyddyn, parhaodd y gwasanaeth i roi pwyslais ar arbedion effeithlonrwydd, rheolaeth ragweithiol o gyllidebau a gwell cynllunio caffael mewn ymdrech i leihau costau o fewn y flwyddyn ac effeithiau ar gyllidebau blynyddoedd i ddod.

Dyrennir mwyafrif yr arbedion a gynhyrchwyd yn 2016/17 i gronfeydd a glustnodwyd i ddarparu gwelliannau gweithredol ac arbedion effeithlonrwydd mewn blynyddoedd i ddod.

Gwybodaeth Ychwanegol

Mae gwybodaeth ychwanegol am y cyfrifon hyn ar gael gan Bennaeth Cyllid a Chaffael. Hefyd, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd â diddordeb hawl statudol i archwilio'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysebiri argaeledd y cyfrifon i'w harolygu yn y wasg leol ac ar wefan Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru (www.decymru-tan.gov.uk).

Cydnabyddiadau

Yn derfynol, hoffwn ddiolch i holl staff Cyllid a'u cydweithwyr ar draws yr Awdurdod, a weithiodd i baratoi'r datganiadau hyn. Yn ogystal, hoffwn ddiolch i'r Prif Swyddog Tân a'r Cyfarwyddwyr Corfforaethol am eu cymorth a'u cydweithrediad ar hyd y broses hon.

Chris Barton
Trysorydd

Dyddiedig:

25 SEPTEMBER 2017

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU

Cyfrifoldebau'r Awdurdod

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:

- wneud trefniadau am weinyddiad priodol ei faterion ariannol a sicrhau bod gan un o'i swyddogion gyfrifoldeb am weinyddu'r materion hyn. Yn yr Awdurdod hwn, y swyddog hwnnw yw'r Trysorydd
- i reoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o'i adnoddau a diogelu ei asedau
- i gymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon

Cyfrifoldebau'r Trysorydd

Mae'r Trysorydd yn gyfrifol am baratoi Datganiad o Gyfrifon yr Awdurdod, gan gynnwys Cyfrifon y Gronfa Bensiwn yn unol ag arferion priodol fel y mynegwyd yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016/17 ("Y Cod").

Wrth baratoi'r datganiad cyfrifon hwn, mae'r Trysorydd wedi:

- dethol polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwysu'n gyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn ddoeth;
- cydymffurfio â Chod yr Awdurdod Lleol.

Yn ogystal, mae'r Trysorydd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir a oedd yn gyfredol;
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra eraill.

TYSTYSGRIF Y TRYSORYDD A CHADEIRYDD YR AWDURDOD TÂN AC ACHUB

Tystiaf fod y cyfrifon yn rhoi argraff wir a theg o sefyllfa ariannol yr Awdurdod fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2017 a'i hincwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben.

Llofnod: _____ Trysorydd

Dyddiad: _____ 25 SEPTEMBER 2017 _____

Cadarnhaf y cymeradwvvd y cyfrifon hwn aqñ Yr Awdurdod Tân ac Achub;

Llofnod: _____ Cadeirydd yr Awdurdod Tân ac Achub

Dyddiad: _____ 25 - 9 - 2017 _____

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Paratowyd y datganiad hwn yn unol â'r cyfarwyddyd a gynhyrchwyd gan Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr ac Uwch Reolwyr Awdurdodau Lleol (SOLACE) - "Fframwaith Cyflenwi Llywodraethiant Da" Eglura'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol hwn sut y cydymffurfiodd yr Awdurdod â'r fframwaith newydd a'i sain egwyddor graidd o lywodraethiant da i sicrhau y cyfarwyddir adnoddau yn unol â pholisi cytunedig a blaenoriaethau cytunedig.

1. Cwmpas Cyfrifoldeb

Mae Awdurdod Tân ac Achub De Cymru (yr Awdurdod) yn gyfrifol am sicrhau y cynhelir ei fusnes yn unol â'r gyfraith a'r safonau priodol, y diogelir arian cyhoeddus ac y'i cyfrifir amdano'n briodol, ac y caiff ei ddefnyddio'n ddarbodus, yn effeithlon ac yn effeithiol. Yn ogystal, mae gan yr Awdurdod ddyletswydd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1999 i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus yn y modd y cyflawna ei swyddogaethau, gan roi ystyriaeth i gyfuniad o ddarbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

Wrth gyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, mae'r Awdurdod yn gyfrifol am roi trefniadau priodol am lywodraethiant ei faterion mewn lle, a hwyluso cyflawniad effeithiol ei swyddogaethau, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg.

Esbonia'r datganiad hwn sut cydymffurfiodd yr Awdurdod â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod) a hefyd sut mae'n cwrdd â gofynion Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 mewn perthynas â chyhoeddi datganiad ar reoli mewnol.

2. Pwrpas y Fframwaith Llywodraethu

Cynhwysa'r Fframwaith Llywodraethu'r systemau a'r prosesau, a'r diwylliant a'r gwerthoedd, y caiff yr Awdurdod ei arwain a'i reoli ganddynt, a'r gweithgareddau y mae'n atebol drwyddynt i'r gymuned, yn ymgysylltu â'r gymuned, ac yn arwain y gymuned. Galluogi'r Awdurdod i fonitro cyflawniad ei hamcanion strategol ac ystyried os arweiniodd yr amcanion hyn at ddarparu gwasanaethau priodol, cost effeithiol.

Mae'r system rheoli mewnol yn rhan sylweddol o'r fframwaith hwnnw ac fe'i cynlluniwyd i reoli risg hyd lefel rhesymol. Ni all ddileu pob risg o fethu â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion ac felly gall ddarparu sicrwydd rhesymol yn unig ac nid sicrwydd absoliwt o ran effeithiolrwydd. Mae'r system rheoli mewnol yn seiliedig ar broses barhaus a gynlluniwyd i adnabod a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion yr Awdurdod, i werthuso pa mor debygol y gwireddir y risgiau hyn, a'r effaith pe'u gwireddir, a'u rheoli mewn modd effeithlon, effeithiol a darbodus.

Bu'r Fframwaith Llywodraethu mewn lle o fewn yr Awdurdod ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017 a hyd at ddyddiad cymeradwyaeth yr Awdurdod o'r Datganiad o Gyfrifon.

3. Y Fframwaith Llywodraethu

Disgrifia'r Fframwaith Llywodraethu elfennau allweddol o'r systemau a'r prosesau sy'n ffurfio trefniadau llywodraethu'r Awdurdod ac sydd fel a ganlyn:

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am sicrhau fod y Gwasanaeth Tân ac Achub yn Ne Cymru'n effeithiol, yn effeithlon ac yn atebol i'r cyhoedd. Cyfansoddir yr aelodaeth o Aelodau o'r 10 Awdurdod Unedol a gwmpasir gan ardal y Gwasanaeth Tân ac Achub yn unol â diffiniad y Gorchymyn Gwasanaeth Tân De Cymru (Cynllun Cyfuno) 1995. Trefnwyd yr Awdurdod yn bwyllgorau a gweithgorau a benodwyd yn y cyfarfod blynyddol. Mae gan bob pwyllgor a gweithgor gyfres gynhwysfawr o gylchoedd gorchwyl y gellir, ynghyd â manylion o'u haelodaeth, eu canfod ar y wefan.

Mae'r Tîm Arwain Gweithredol (TAG), sy'n cynnwys y Prif Swyddog Tân, y Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'r Trysorydd, yn gyfrifol am arweinyddiaeth strategol, rhyngwyneb gwleidyddol a her gorfforaethol. Mae'r Uwch Dîm Rheoli (UDRh) yn cynnwys yr un swyddogion a Phenaethiaid Gwasanaeth, yn ddi-wisg a chorfforaethol ill dau, ac yn darparu arweinyddiaeth sefydliadol, her swyddogaethol a darpariaeth gwasanaeth.

Mae'r Trysorydd yn gyfrifol am weinyddiad priodol materion ariannol yr Awdurdod fel sy'n ofynnol gan Adran 112 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, ac asesir trefniadau rheoli ariannol yr Awdurdod yn erbyn y gofynion llywodraethu a nodwyd o fewn Datganiad Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) a'r Datganiad Cyfrifo ar Rôl y Prif Swyddog Cyllid mewn Sefydliadau Gwasanaethau Cyhoeddus (2009).

Dogfennau Cyfansoddiadol – Mae gan yr Awdurdod gyfres o ddogfennau cyfansoddiadol a ellir eu canfod ar ei wefan. Mae'r rhain yn cynnwys Rheolau Sefydlog Cyffredinol, Rheolau Sefydlog Gweithdrefnol, Rheolau Sefydlog Cytundebau, Archebion Sefydlog Cytundebau, Cynllun Dirprwyaethau a Rheoliadau Ariannol. Adolygir y dogfennau hyn yn rheolaidd gan y Swyddog Monitro a'r Trysorydd, ac adroddir unrhyw newidiadau a adnabyddir sydd angen i'r Awdurdod ar gyfer eu cymeradwyo.

Er mwyn darparu dull ymarferol o reolaeth weithredol ac ariannol ar draws y sefydliad, rhoddwyd grymoedd arbennig i swyddogion gan yr Awdurdod ar ffurf Dirprwyaethau Swyddogion. O dan Ddeddf Llywodraeth Leol 1972, rhaid cynnal rhestr o'r grymoedd hyn a gwnaed hyn gan y Swyddog Monitro sy'n adolygu eu heffeithiolrwydd yn rheolaidd, ac yn adrodd a chytuno ar unrhyw newidiadau â Gwasanaeth Tân ac Achub. Mae'r pwerau hyn yn ffurfio rhan annatod o'r trefniadau llywodraethu ac adolygwyd hwy ddiwethaf yn 2017.

Mae'r Strategaeth Ariannol Ganoldymor (SAG) yn cwmpasu'r cyfnod 2016-2021 ac mae'n ffurfio conglfaen adeiladwaith cyllideb manwl yn flynyddol. Darpara safbwynt ar gyllido posib yn genedlaethol a lleol ill dau. Mae'r Strategaeth yn ystyried:

- asesiad o setliadau grant posib sydd heb eu neilltuo ac arenillion treth lleol am gynghorau cyfansoddol yn seiliedig ar ffigyrau gorau, gwaethaf a rhagdybiedig
- gwybodaeth o'r alldro ar gyfer blwyddyn ariannol y llynedd a chyllideb refeniw'r flwyddyn gyfredol fel gwaelodlin
- safbwynt ar fynegeion perthnasol i'w cymhwyso i'r waelodlin
- cipolwg ar brosiectau trawsnewidiol a adnabuwyd yn gyfredol o fewn cyfnod y SAG
- dull wedi'i gynllunio i gronfeydd o ganlyniad i flaen amcan y SAG
- safbwynt ar fylchau cyllido posib a dulliau wedi'u cynllunio i'r rhain dros y cyfnod dan sylw

Cynllun Strategol - Amlinella'r cynllun y cyfeiriad strategol mae'r sefydliad yn cymryd a sut yr ydym yn bwriadu cwrdd â'r heriau dros y cyfnod i barhau i ddarparu gwasanaeth uchel ei ansawdd sy'n cwrdd ag anghenion ein cymunedau. Perfformiad yr Awdurdod mewn perthynas â'r Cynllun Strategol, adroddir dangosyddion statudol a lleol yn rheolaidd i'r Awdurdod a'r pwyllgor AARhP ynghyd ag adroddiad cyfansymiol ar y rhain wedi'i adrodd yn flynyddol i'r Awdurdod ac ar ein gwefan drwy law'r ddogfen "Sut y Gwnaethom".

Fframwaith Cynllunio Strategol - Ein gweledigaeth yw gwneud De Cymru'n ddiogelach wrth leihau risg. Rydym yn cydnabod mai dim ond wrth herio a gwella'r ffordd yr ydym yn gweithio, drwy weithlu diogel a chymwys a thrwy reoli ein hadnoddau'n effeithiol y gellir cyflawni cymunedau diogelach. Felly, gosodwyd cyfeiriad strategol gennym i'r sefydliad drwy law ein Cynllun Strategol sydd fel arfer yn cwmpasu cyfnod pum mlynedd ac sy'n mynd i'r afael â gofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ynghyd â gofynion Dogfen Fframwaith Cenedlaethol Gwasanaethau Tân ac Achub Cymru 2016 a gynhyrchwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae pob cyfarwyddiaeth ac adran yn ffurfio'u cynlluniau eu hunain wrth gefnogi'r amcanion strategol a adroddir yn chwarterol.

Mynega'r Polisi Rheoli Risg y broses rydym yn ei defnyddio i adnabod a rheoli datguddio i ansicrwydd, a all effeithio ar gyflawniad ein hamcanion neu ein gweithgareddau. Mae Uwch Reolwyr y gwasanaeth yn adnabod, adolygu ac yn sgorio'r Risgiau Corfforaethol drwy eu hasesu yn nhermau tebygolrwydd ac effaith; yn adnabod unrhyw gamau sydd mewn lle ac unrhyw gamau gofynnol pellach i atal tebygolrwydd y risg rhag digwydd neu liniaru'r effaith pe baent yn digwydd. Mae'r Gofrestr Risg Corfforaethol yn cofnodi'r risgiau hyn a chânt eu monitro a'u hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio Ariannol a Rheoli Perfformiad.

Mae'r Pwyllgor Archwilio Ariannol a Rheoli Perfformiad yn ystyried effeithiolrwydd trefniadau rheoli risg yr Awdurdod a gwaith yr Archwilwyr Mewnol ac Allanol, ac yn cwrdd ag archwilwyr yn breifat yn dilyn pob cyfarfod pwyllgor.

Mae trefniadau sefydlog mewn lle ar gyfer Rheolau Ariannol drwy law gweithdrefnau cyfrifo'r Awdurdod, systemau ariannol allweddol a'r Rheoliadau Ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys gweithdrefnau cynllunio cyllidebau ac adrodd rheolaidd i Aelodau'r Awdurdod a chymharu gwariant refeniw a chyfalaf gwirioneddol â chyllidebau blynyddol. Mae trefniadau Rheoli Trysorlys yr Awdurdod yn dilyn arferion proffesiynol ac maent yn amodol ar adolygiad blynyddol gan Aelodau.

Cytunodd y Gwasanaeth i ymrwymo i Strategaeth Gaffael Gwasanaethau Tân ac Achub Cymru sy'n gwneud y gorau o'r cyfleoedd i ddarparu arbedion effeithiolrwydd a gwelliannau eraill wrth gaffael nwyddau, gwasanaethau a dyfarnu cytundebau ar draws y Gwasanaethau Tân ac Achub yng Nghymru.

Y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol yw'r Swyddog Monitro yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989, a sicrha cydymffurfiaeth â pholisïau, gweithdrefnau, deddfau a rheoliadau sefydlog.

Mae gan yr Awdurdod drefniadau gwrth dwyll a threfniadau datgelu camarferion mewn lle a adolygir yn rheolaidd gan swyddogion. Mae gweithdrefnau cytunedig i gwrdd ag anghenion Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio 2000 a gytunwyd gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwyliadwriaeth a derbyniodd staff allweddol hyfforddiant wrth gymhwyso'r rheoliadau hyn yn ddiweddar.

Danfonir yr Archwiliad Mewnol allan i sefydliad sector preifat, TIAA Limited, sy'n gweithio hyd lefel Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus sy'n gymwys i holl ddarparwyr Archwilio Mewnol yng Nghymru. Cytunir y Cynllun Archwilio gan y Pwyllgor Cyllid, Archwilio a Rheoli Perfformiad sy'n derbyn adroddiadau rheolaidd ar archwiliadau a ymgymeryd ynghyd ag adroddiad blynyddol cynhwysfawr TIAA.

Yr Archwilydd Cyffredinol ar gyfer Cymru yw archwilydd statudol yr Awdurdod, gyda'r archwiliad yn cael ei ddarparu gan Swyddfa Archwilio Cymru. Maent yn darparu her o dan Fesur Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004, Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, Deddf Llywodraeth Leol 1999 a Chod Ymarfer Archwilio. Maent yn cyhoeddi adroddiadau/datganiadau blynyddol ar berfformiad yr Awdurdod, megis:

- archwilio ac ardystio os yw'r datganiadau ariannol yn wir a theg
- asesu os gwnaed trefniadau cywir i sicrhau economi, effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd wrth ddefnyddio adnoddau
- archwilio ac asesu os yw dyletswyddau a gofynion y Mesur wedi'u cwrdd
- ymgymryd ag astudiaethau i alluogi argymhellion ystyrion ar gyfer gwella economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd neu ar gyfer gwella trefniadau ariannol neu reoli arall

Mae'r Archwilydd Cyffredinol a Swyddog Archwilio Cymru'n cyflwyno eu cynllun archwilio i Aelodau'n flynyddol ac yn adrodd ar gynnydd a chanlyniadau yn rheolaidd â hwy. Hefyd, mae gan Swyddfa Archwilio Cymru gyfarfodydd preifat ag Aelodau yn dilyn cyfarfodydd Pwyllgor Cyllid, Archwilio a Rheoli Perfformiad lle mae modd iddynt drafod materion heb fod swyddogion yn bresennol. Cyhoeddir pob adroddiad ar wefan Swyddfa Archwilio Cymru (www.audit.wales).

Cymeradwyir a chyhoeddir y Datganiad Polisi Cyflogau yn unol â Deddf Lleoliaeth 2011. Telir cyflogau Aelodau yn unol ag argymhellion y Panel Annibynnol ar Gydabyddiaeth.

Mae holl ddefnyddwyr offer TGCh yr Awdurdod yn defnyddio arf derbyn ar-lein y mae angen i unigolion basio drwy cyn defnyddio cyfleusterau'r rhyngwrwyd, gan gytuno ar bolisiau TGCh y sefydliad.

Cwblheir datganiadau partïon perthnasol ac fe'u llofnodir gan Aelodau ac Uwch Swyddogion yr Awdurdod yn unol â Chod Ymarfer Cyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig. Mae'r datganiadau hyn yn helpu i sefydlu trafodion a balansau fel sy'n ofynnol o dan y safon gyfrifo perthnasol (Safon Cyfrifo Ryngwladol 24, Datgeliadau Partïon Perthnasol).

4. Adolygiad Effeithiolrwydd

Mae gan yr Awdurdod gyfrifoldeb dros gynnal, o leiaf yn flynyddol, adolygiad o effeithiolrwydd ei Fframwaith Llywodraethu gan gynnwys y system rheoli mewnol. Mae'r adolygiad o effeithiolrwydd yn cael ei hysbysu gan waith y Tîm Arwain Gweithredol o fewn yr Awdurdod sydd â chyfrifoldeb dros ddatblygiad a chynhaliaeth yr amgylchedd llywodraethu a gwaith ac adroddiadau archwilwyr mewnol ac allanol. Ystyrir gwaith aseswyr cyfoedion hefyd.

Mae'r prosesau rheolaidd a pharhaus a gynhwyswyd i gynnal, adolygu a gwella effeithiolrwydd y Fframwaith Llywodraethu yn cynnwys:

- Adolygu polisiau yn rheolaidd – gweithdrefnau gan y swyddog sy'n gyfrifol a chan Uwch Dîm Rheoli'r Gwasanaeth
- Adolygiad rheolaidd dogfennau cyfansoddiadol a threfniadau moesegol gan y Swyddog Monitro a'r Trysorydd, a ddiweddarwyd diwethaf yn Chwefror 2017
- Mae'r Pwyllgor Cyllid, Archwilio a Rheoli Perfformiad yn craffu'r gwariant refeniw a chyfalaf yn rheolaidd yn erbyn y gyllideb ddyranedig ynghyd â chraffu rheolaidd o berfformiad y Gwasanaeth yn erbyn y Cynllun Strategol
- Mae uwch swyddogion yn adolygu'r risgiau gweithredol yn rheolaidd ac yn adrodd yn gyson i Aelodau. Drwy law'r Pwyllgor Cyllid, Archwilio a Rheoli Perfformiad
- Derbyniodd yr Awdurdod adroddiadau blynyddol gan bob un o'i bwyllgorau a gweithgorau yn amlinellu'r gwaith a ymgwymerwyd yn ystod y flwyddyn, gan roi cyfle i'r Aelodau herio a chraffu unrhyw faes sydd angen yn eu tyb hwy

- Mae'r archwilydd mewnol penodedig, TIAA Limited, yn darparu barn i'r Awdurdod, drwy law ei Bwyllgor Archwilio Ariannol a Rheoli Perfformiad, gyda safbwynt parthed digonolrwydd ac effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, rheoli risg a rheoli'r sefydliad. Cadarnhaodd Pennaeth yr Archwiliad Mewnol yn ei Hadroddiad Blynyddol, yn ei thyb hi, mae gan y sefydliad brosesau rheoli, a llywodraethiant digonol ac effeithiol i reoli cyflawniad ei hamcanion

Safbwynt Pennaeth yr Archwiliad Mewnol

“Rwy'n fodlon yr ymgwymerwyd â gwaith archwilio mewnol digonol i'm galluogi i dynnu casgliadau rhesymol parthed digonolrwydd ac effeithiolrwydd prosesau rheoli risg a llywodraethiant Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru. Yn fy marn i, mae gan Wasanaeth Tân ac Achub De Cymru brosesau rheoli a llywodraethiant digonol ac effeithiol i reoli cyflawniad ei amcanion”.

- Cyhoeddodd yr Archwilydd Cyffredinol farn archwilio ddiamod ar ddatganiadau archwilio'r Awdurdod 2015-16, gan gadarnhau eu bod yn cyfleu golwg gwir a theg o safle a thrafodion ariannol yr Awdurdod a'r Cronfeydd Pensiwn. Ar ben hyn, ar y 24ain o Ionawr 2017, ysgrifennodd Swyddfa Archwilio Cymru at Gadeirydd yr Awdurdod Tân gan gadarnhau fod gan yr Awdurdod drefniadau priodol mewn lle i sicrhau darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd yn ei ddefnydd o adnoddau
- Mewn perthynas ag archwiliad Datganiad o Gyfrifon 2015/16 yr Awdurdod, gwnaeth yr Archwilydd Cyffredinol nifer o argymhellion pwysig yn ei adroddiad i wella prosesau'r Awdurdod. Mewn ymateb, derbyniodd yr Awdurdod yr argymhellion a chryfhaodd nifer o'i weithdrefnau a chofnodion i ddiwygio'r gwendidau a adnabuwyd
- Mae camau cadarnhaol wedi cymryd lle yn ystod y flwyddyn i fynd i'r afael â'r sialensiau a amlinellwyd o fewn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2015/16. Bydd yr heriau sy'n weddill yn parhau i gael eu monitro a'u rheoli fel rhan o'r cynllun gweithredu 2017/18 isod

5. Materion a Heriau Llywodraethu Sylweddol ar gyfer 2017/18

Disodlodd Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 ac fel rhan o'r ddeddfwriaeth newydd, yng Nghymru mae gan i'r iaith Gymraeg statws cyfreithiol gydradd â'r Saesneg ac ni ddylid ei thrin yn llai ffafriol. Bellach, nid oes angen i gyrrff cyhoeddus ddatblygu a chyflawni cynllun iaith Gymraeg ond yn hytrach, nawr mae'n rhaid iddynt gydymffurfio â chyfres o Safonau Iaith Gymraeg cenedlaethol.

Cyhoeddodd Comisiynydd yr Iaith Gymraeg Hysbysiad Cydymffurfio sy'n nodi pa Safonau sy'n gymwys i'r Awdurdod ynghyd ag unrhyw eithriadau a'u dyddiadau cyflawni. Cyhoeddodd yr Awdurdod ddogfen yn nodi sut y bwriadau gydymffurfio ar lefel gorfforaethol â'r Safonau a beth yw ei brosesau mewnol mewn perthynas â throsolwg a chyflawni monitro.

Bu sefydlu'r Cyd Ganolfan Rheoli Tân â Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru a Heddlu De Cymru ar waith ers peth amser, ac mae'n parhau i gynnig heriau. Mae profion derbyn systemau wedi cymryd lle gyda'r bwriad o fynd 'yn fyw' ar ddechrau Hydref 2017.

Mae'r Gwasanaeth peth o'r ffordd drwy gyflawni System Rheoli Gwybodaeth Busnes. Bwriad y prosiect hwn yw tynnu dangosyddion perfformiad, risgiau, archwiliadau, rheoli prosiectau a'r llifeiriant o gynllunio strategol i weithgarwch gweithredol.

Gwêl y prosiect amnewidiad ymarferol ei system dangosyddion perfformiad cyfredol, OWLE sy'n cael ei dynnu'n ôl yn Ebrill 2018. Yn hirdymor bydd yn galluogi'r Gwasanaeth i ystyried amryfal ffynonellau o wybodaeth i un plattform i sicrhau bydd gwneud penderfyniadau a monitro ill dau'n gwbl dryloyw.

Blaenoriaethau cychwynnol y system fydd adeiladu pob dangosydd perfformiad a chynllun gweithredu Cyfarwyddiaeth/Adran a ddatblygwyd o'r cynllun strategol 5 mlynedd. Cyflawnir y prosiect yn gynyddrannol ac fe'i hadolygir yn rheolaidd i sicrhau ei fod yn cefnogi anghenion ehangach y Gwasanaeth.

Bwriad Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Fel un o'r partneriaid statudol ar y Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, ystyriwyd y gofynion hyn yn gynnar yn ein cylch cynllunio. Bydd gofyn i bob Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus gynhyrchu Cynllun Llesiant Lleol a bydd gofyn iddynt dystiolaethu drwy law adolygiad blynyddol ar sut i gyflawni'r nodau. Felly, bydd angen i ni sicrhau ein bod yn gallu darparu yn erbyn gofynion a disgwyliadau pob amcan y Bwrdd Gwasanaeth Cyhoeddus heb effeithio darpariaeth gwasanaethau'r sefydliad o ddydd i ddydd.

Adnabyddodd yr Archwilydd Cyffredinol nifer o feysydd ar gyfer gwella ar hyd y flwyddyn. Ar lefel genedlaethol, adnabuwyd ganddynt na werthuswyd llwyddiant a chanlyniadau ein hymyraethau diogelwch tân; ac eto ar lefel genedlaethol, y dylem sefydlu trefniadau gydag Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaeth Ambiwlans Cymru a byrddau iechyd perthnasol i adnabod rhychwant anafiadau anadroddadwy sy'n deillio o danau i alluogi adnabyddiaeth pobl fregus neu eiddo risg uchel posib.

Mae Cyllid Sector Cyhoeddus yn parhau i fod yn her. Mae effaith gostyngiadau gwario o fewn y sector cyhoeddus yn fater allweddol i'r Awdurdod ac, ar bob adeg, ystyrir y sefyllfa a wyneba awdurdodau lleol pan fydd yr Awdurdod yn gosod ei gyllideb flynyddol, ac ystyrir y goblygiadau bob tro wrth benderfynu ar y Strategaeth Ariannol Ganoldymor.

Yn dilyn yr Etholiadau Llywodraeth Leol, penodwyd un ar bymtheg o aelodau newydd i'r Awdurdod am y flwyddyn gyngor. Cynhaliwyd proses anwytho cynhwysfawr i Aelodau ym mis Gorffennaf, nid yn unig i hysbysu Aelodau o ddyletswyddau gwaith a statudol yr Awdurdod a'r Gwasanaeth, ond hefyd i'w hysbysu o'r heriau sy'n debyg o ddigwydd yn y dyfodol.

Mae newidiadau posib i ddeddfwriaeth pensiynau a threth yn parhau i ddarparu her i'r sefydliad ac mae'r gallu i ddelio â materion cymhleth gyda'r adnoddau sy'n bodoli yn parhau i fod yn bryder gydag amryw o opsiynau'n cael eu harchwilio.

Yn Chwefror 2017, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru Bapur Gwyn ar gyfer ymgynghori o'r enw "Diwygio Llywodraeth Leol: Yn Rymus ac yn Adnewyddedig" Er bod ei brif ffocws ar Gynghorau, cyfeiriwyd at Awdurdodau Tân ac Achub:

"Mae gan y Gwasanaethau Tân ac Achub yng Nghymru hanes llwyddiannus o gyflenwi. Maent wedi lleihau tanau a chleifion tân gan fwy na 50% ers datganolwyd cyfrifoldeb yn 2004. Hefyd, mae ganddynt hanes hir o weithio'n rhanbarthol, wedi gweithredu ar y sail hynny ers 1996. O ran hynny, maent eisoes yn cynrychioli esiampl o'r dull eang a gyniga'r Papur Gwyn hwn i wasanaethau eraill Awdurdodau Lleol.

Fodd bynnag, nid yw trefniadau llywodraethu a chyllido'r Awdurdod yn cynhyrchu atebolrwydd digonol, er enghraifft, nid yw arweinwyr Cynghorau ac aelodau Cabinet fel arfer yn aelodau. Hefyd, nid oes gwahanu rhwng swyddogaethau gweithredol a chraffu, a phennwyd cyllidebau heb unrhyw her neu reolaeth ffurfiol allanol.

Ac i gywiro hyn a sicrhau y cyfannir gwasanaethau tân ac achub yn gywir â gwasanaethau rhanbarthol eraill, cynigwyd bydd Awdurdodau Tân ac Achub yn newid eu trefniadau llywodraethu fel bydd eu haelodaeth yn ymdebygu Cyd Bwyllgorau Llywodraethu a gosodir cyllidebau ar sail cyfuno drwy gytundeb. Ni fydd hwn yn newid rôl, nifer na ffiniau Awdurdodau Tân ac Achub, neu eu bodolaeth fel sefydliadau ar wahân a arfogwyd i gyflogi staff, gwario arian ac ymarfer swyddogaethau ar eu pennau'u hunain.

Fel rhan o'r Bil newydd, cynigwyd na fydd Mesur Llywodraeth Leol 2009 bellach yn gymwys i Awdurdodau Tân ac Achub o'r un dyddiad ag Awdurdodau Lleol. Ni fyddant yn destun i'r gyfundrefn wella a pherfformiad newydd a bennwyd i Awdurdodau Lleol. Ymgymerir ag ymgynghoriad llawn yn ei dro mewn perthynas â'r trefniadau llywodraethu, cyllido a rheoli perfformiad newydd ar gyfer Awdurdodau Tân ac Achub."

O dderbyn yr uchod, disgwyliwn gyhoeddiad dogfen ymgynghorol yn hwyrach eleni fydd yn archwilio'r materion ac sy'n debyg o ddod â newidiadau sylweddol i'r modd y gweithredir Awdurdodau Tân ac Achub.

Cynllun Gweithredu Llywodraethu 2017/18

Mater	Cam Gweithredu	Canlyniad	Swyddog Arweiniol	Dyddiad Cwblhau
Datblygiad a Chefnogaeth Aelodau	I ddarparu anwytho i aelodau yn dilyn etholiadau ac adnabod anghenion hyfforddi'r dyfodol	Arweinyddiaeth effeithiol ar draws yr Awdurdod	Dirprwy Brif Swyddog	Hydref 2017
Adolygiad o strwythur sefydliadol i ddarparu amcanion Corfforaethol	Cyflawni strwythur newydd i gefnogi blaenoriaethau strategol cytunedig	Prosiectau strategol a gyflawnwyd	Tîm Arwain Gweithredol	Hydref 2017
Canolfan Gwasanaethau Cyhoeddus ar y Cyd	Creu Cyd Ganolfan Rheoli â Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru wedi'i leoli yng Nghanolfan Gwasanaethau Cyhoeddus Heddlu De Cymru.	Darparwyd gwell gwasanaethau i ddinasyddion ac arbedion effeithlonrwydd o fewn y Gwasanaeth.	Prif Swyddog Tân	Hydref 2017
Adnabod arbedion/prosiectau ar gyfer y Strategaeth Ariannol Ganoldymor	Adolygu'r gyllideb refeniw i adnabod arbedion a monitro effaith prosiectau ar arbedion y dyfodol	Gwell hydwythedd ariannol i liniaru gostyngiadau ariannu'r dyfodol	Uwch Dîm Rheoli	Hydref 2017
Gwefan gyhoeddus newydd	Tudalennau mynediad i'r cyhoedd ar y wefan i'w gwella gan fanteisio ar dechnoleg newydd	Gwelliannau i gynnwys a mynediad holl ddefnyddwyr ein gwefan.	Pennaeth Perfformiad Gwasanaeth a Chyfathrebiadau	Rhagfyr 2017
System Gwybodaeth Rheoli Busnes	Gweithredu system newydd o goladu data perfformiad, risg, archwilio a phrosiect	Gwell rheoli perfformiad a gwneud penderfyniadau wrth ddefnyddio amryw o ffynonellau data	Pennaeth Perfformiad Gwasanaeth a Chyfathrebiadau	Mawrth 2018
Safonau'r Iaith Gymraeg	I sicrhau cydymffurfiaeth â'r safonau perthnasol a chyfarwyddyd	Gwell darpariaeth o wasanaethau ac ymgysylltu ehangach â chymunedau	Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol	Mawrth 2018

6. Bwriadwn gymryd camau i fynd i'r afael â phob un o'r materion uchod i ddyrchafu ein trefniadau llywodraethu ymhellach yn ystod y flwyddyn sy'n dod fel yr amlinellwyd yn y cynllun uchod. Rydym yn fodlon fod y camau hyn yn mynd i'r afael â'r angen am welliannau a adnabuwyd yn ein hadolygiad o effeithiolrwydd a byddwn yn monitro'u cyflenwad a'u defnydd fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

Llofnodwyd: .....

Cadeirydd yr Awdurdod Tân ac Achub

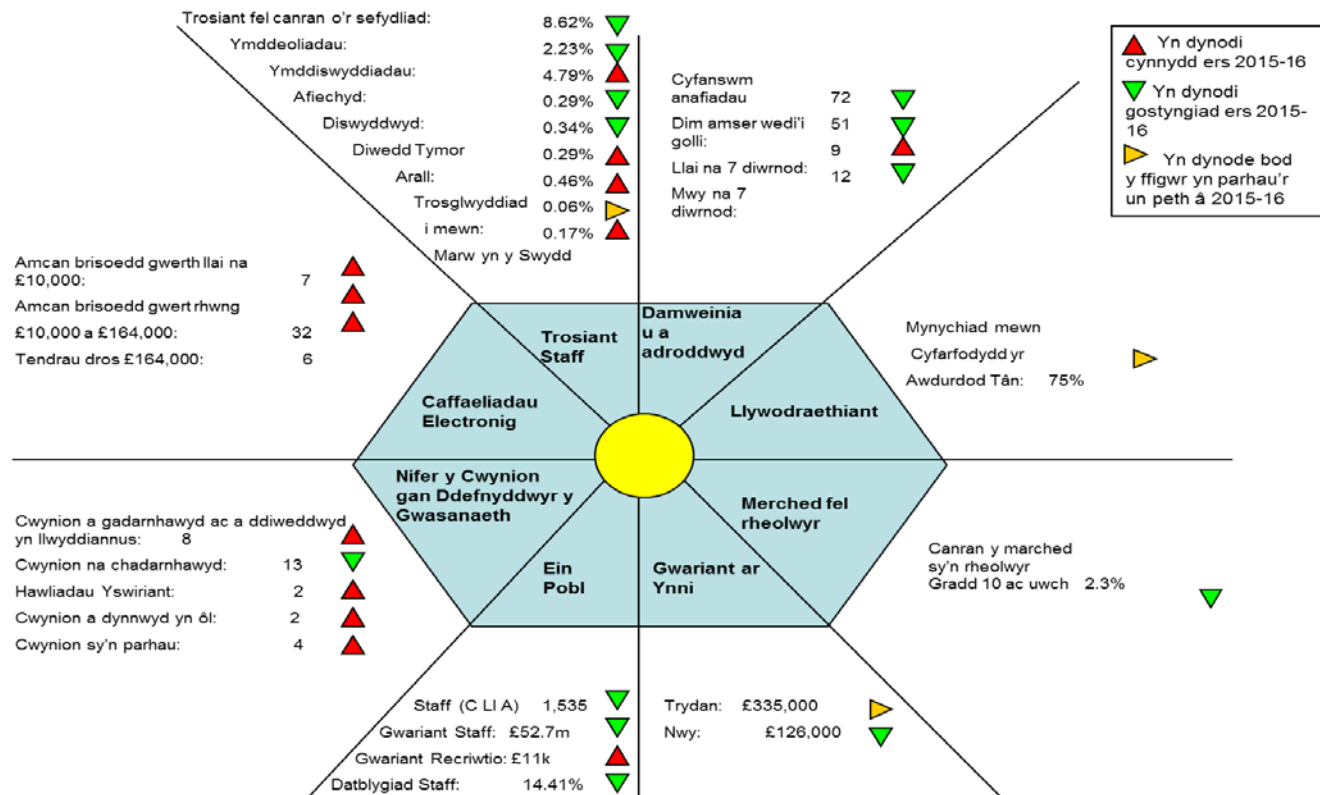
Llofnodwyd: .....

Prif Swyddog Tân

Dyddiad: ..... 25.09.17, ...

ADRODD CYNALIADWYEDD

Mae'r ystadegau uchod yn ymwneud â'r safbwynt terfynol o'i gymharu â'r gwahaniaeth cynyddrannol blwyddyn ar ôl blwyddyn

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Awdurdod Tân ac Achub De Cymru

Yr wyf wedi archwilio'r datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol:

- o Awdurdod Tân ac Achub De Cymru; a
- o Cronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar y 31ain o Fawrth 2017 yn unol â Deddf Archwilio Gyhoeddus (Cymru) 2004. Mae datganiadau cyfrifo Awdurdod Tân ac Achub De Cymru yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd, y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno, y Fantolen a'r Datganiad Llif Arian. Mae datganiadau cyfrifyddu Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Ased Net.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd o fewn eu paratoad yn gyfraith gymwys a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016/17 yn seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh)

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr eglurwyd yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon a nodwyd ar dudalen 12, mae'r swyddog cyllid cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys cyfrifon y Gronfa Bensiwn sy'n rhoi trosolwg gwir a theg.

Fy nghyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol yn unol â'r gyfraith gymwys a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hyn yn gofyn i mi gydymffurfio â Safonau Moesol i Archwilwyr yr Auditing Practices Board.

Cwmpas archwiliad y datganiadau cyfrifo

Mae archwiliad yn cynnwys casglu gwybodaeth am y symiau a'r datgeliadau o fewn y datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol sy'n ddigonol i roi sicrwydd rhesymol fod y datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol yn rhydd rhag cam-ddatgan materol, boed wedi'i achosi drwy dwyll neu gamgymeriad. Cynhwysa hwn asesiad o: p'un ai os yw'r polisiâu cyfrifo yn briodol i amgylchiadau Awdurdod Tân ac Achub De Cymru a Chronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân ac fe'u cymhwyswyd yn gyson a'u datgelu'n briodol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifo sylweddol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a chyflwyniad cyfansymiol y datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol.

Yn ogystal, darllenais yr holl wybodaeth ariannol a heb fod yn ariannol yn yr Adroddiad Naratif, Datganiad Llywodraethu Blynyddol a'r Adroddiad Cynaliadwyedd i adnabod anghysondebau materol â'r datganiadau cyfrifo archwiliol a'r nodiadau perthnasol ac i adnabod unrhyw wybodaeth sy'n debyg o fod yn faterol anghywir, yn seiliedig ar, neu'n faterol anghyson â'r wybodaeth a gafaelwyd gennyf yng nghwrs perfformio'r archwiliad. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gam-ddatgan neu anghysondebau materol, byddaf yn ystyried y goblygiadau ar gyfer fy adroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifo Awdurdod Tân ac Achub De Cymru

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol (gan gynnwys y dadansoddiad gwariant) :

- yn rhoi golwg gwir a theg o safle ariannol Awdurdod Tân ac Achub De Cymru fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2017 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben; a
- fe'u paratowyd yn gywir yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 201-17.

Barn ar ddatganiadau cyfrifo Cronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân

Yn fy marn i, mae cyfrifon y gronfa pensiwn a'r nodiadau perthnasol:

- yn rhoi golwg gwir a theg o drafodion Cronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar yr 31ain o Fawrth 2017 ac o faint ac anian asedau a rhwymedigaethau'r gronfa fel y mae ar y dyddiad hwn; a
- fe'u paratowyd yn gywir yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir o fewn yr Adroddiad Naratif, Datganiad Llywodraethu Blynyddol a'r Adroddiad Cynaliadwyedd yn gyson â'r datganiadau cyfrifo a'r nodiadau perthnasol.

Materion y byddaf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Does gennyf ddim i'w hadrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, yr adroddaf i chi, os, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol;
- nid yw'r datganiadau cyfrifo yn gytûn â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- Ni dderbyniais yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd angen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn adlewyrchu cydymffurfedd â'r cyfarwyddyd.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Tystiaf fy mod wedi cwblhau archwiliad o gyfrifon Awdurdod Tân ac Achub De Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Gyhoeddus (Cymru) 2004 a'r Cod Ymarfer Archwilio a gyhoeddwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Ar ran Swyddfa Archwilio Cymru
Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru,
Dyddiad:

27 September 2017

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLIDO (DGCh)

2015/16			2016/17			
Gwariant Net sy'n Daladwy i'r Gronfa Gyffredinol £000	Addasiadau rhwng y Seiliau Ariannu a Chyfrifo £000	Gwariant Net yn y DCIG £000	Gwasanaethau Ymladd Tân	Gwariant Net sy'n Daladwy i'r Gronfa Gyffredinol £000	Addasiadau rhwng y Seiliau Ariannu a Chyfrifo £000	Gwariant Net yn y DCIG £000
67,216	-6,596	60,620	Gwasanaethau Ymladd Tân	67,203	-8,429	58,774
67,216	-6,596	60,620	Costau Net Gwasanaethau	67,203	-8,429	58,774
-68,878	27,125	-41,753	Incwm a Gwariant Arall	-69,511	25,810	-43,701
-1,662	20,529	18,867	(Gwarged)/ Diffyg (Nodyn 7 a Nodyn 8)	-2,308	17,381	15,073
-3,000			Balans y Gronfa Gyffredinol +/- Gwarged / Gwarged y Gronfa Gyffredinol	-3,000		
-1,662			Trosglwyddiadau i'r Cronfeydd a Glustnodwyd	-2,308		
1,662			Balans y GG ar yr 31ain o Fawrth	2,308		
-3,000				-3,000		

DATGANIAD SYMUD CRONFEYDD (DSC)

	Balans y Gronfa Gyffredinol £000 Ailddatganwyd	Cronfeydd Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd £000 Ailddatganwyd	Cronfa Derbynyion Cyfalaf £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadau	Cronfeydd annefnyddiadau £000	Cyfanswm Cronfeydd yr Awdurdod £000
Balans ar yr 31ain o Fawrth 2015 a ddygwyd ymlaen	-3,000	-11,526	-313	-14,839	766,927	752,088
Cyfanswm y Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr	18,867	0	0	18,867	-112,086	-93,219
Addasiadau a Ailddatganwyd rhwng sail cyfrifo a sail cyfrifo o dan reoliadau (Nodyn 6)	-20,529	-162	-214	-20,905	20,905	0
(Cynnydd)/ Gostyngiad net cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd	-1,662	-162	-214	-2,038	-91,181	-93,219
Trosglwyddiadau i'r/(o'r) Cronfeydd a Glustnodwyd	1,662	-1,662	0	0	0	0
(Cynnydd)/ Gostyngiad yn 2015/16	0	-1,824	-214	-2,038	-91,181	-93,219
Balans ar yr 31ain o Fawrth 2016 a ddygwyd ymlaen	-3,000	-13,350	-527	-16,877	675,746	658,869

	Balans y Gronfa Gyffredinol £000	Cronfeydd Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd £000	Cronfa Derbyniion Cyfalaf £000	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddiadwy £000	Cronfeydd annefnyddiadwy £000	Cyfanswm Cronfeydd yr Awdurdod £000
Balans ar yr 31ain o Fawrth 2016 a ddygwyd ymlaen	-3,000	-13,350	-527	-16,877	675,746	658,869
Cyfanswm y Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr	15,073	0	0	15,073	142,720	157,793
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail cyllido o dan reoliadau	-17,381	67	-225	-17,539	17,539	0
(Cynnydd)/ Gostyngiad net cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd a Glustnodwyd	-2,308	67	-225	-2,466	160,259	157,793
Trosglwyddiadau i'r/(o'r) Cronfeydd a Glustnodwyd	2,308	-2,308	0	0	0	0
(Cynnydd)/ Gostyngiad yn 2016/17	0	-2,241	-225	-2,466	160,259	157,793
Balans ar yr 31ain o Fawrth 2017 a ddygwyd ymlaen	-3,000	-15,591	-752	-19,343	836,005	816,662

DATGANIAD CRYNO INCWM A GWARIANT (DIGC)

2015/16			2016/17			
Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000		Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000
64,386	-3,766	60,620	Costau heb eu dosrannu	62,523	-3,749	58,774
64,386	-3,766	60,620	Costau Gwasanaethau	62,523	-3,749	58,774
0	0	0	Incwm a gwariant gweithredol arall (nodyn 9)	0	-22	-22
28,421	-57	28,364	Incwm a gwariant cyllid a buddsoddi (nodyn 10)	27,100	-68	27,032
0	-70,117	-70,117	Trethiant ac incwm grant amhenodol (nodyn 11)	0	-70,711	-70,711
		18,867	Diffyg Darparu Gwasanaethau			15,073
188	0	188	(Gwarged) neu ddiffyg ar ail-brisio asedau Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer (nodyn 12)	0	0	0
180	0	180	Codir colledion amhariad ar asedau nad sy'n gyfredol ar y gronfa ailbrisio (nodyn 24)	150	0	150
45	0	45	(Gwarged)/diffyg ar ail-brisio Asedau a Ddaliwyd i'w Gwerthu	0	0	0
-112,500	0	-112,500	Ailfesur y budd net diffiniedig (ased) / rhwymedigaeth (nodiadau 26 a 42)	142,570	0	142,570
-112,087	0	-112,087	Gwariant ac (Incwm) Cynhwysfawr Arall (GICA)	142,720	0	142,720
		-93,220	Cyfanswm y Gwariant ac (Incwm) Cynhwysfawr			157,793

MANTOLEN

Mawrth 31 2016 £000		Mawrth 31 2017 £000	Nodiadau
Ailddatganwyd			
83,281	Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer	80,478	12
	Asedau anffiniol	603	12
83,281	Asedau Hirdymor	81,081	
145	Asedau a Ddaliwyd ar gyfer eu Gwerthu	0	13
616	Rhestrau Eiddo	558	17
18,442	Dyledwyr Byrdymor	6,674	18
1,752	Arian a Chyferthoedd Arian	10,488	19
0	Buddsoddi Byrdymor	4,000	16
20,955	Asedau Cyfredol	21,720	
-90	Rhwymedigaeth Fyrdymor - Prydles Ariannol	-90	40
-257	Rhwymedigaeth Fyrdymor - MCP	-293	41
-3,134	Benthyca Byrdymor	-3,634	14
-4,677	Credydwyr Byrdymor	-4,789	5 a 20
-40	Darpariaethau	-38	21
-8,198	Rhwymedigaethau Cyfredol	-8,844	
-90	Rhwymedigaethau Gohiriedig – Lesoedd Ariannol	0	40
-36,224	Benthyca Hirdymor	-33,809	14
-5,073	Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill - MCP	-4,780	41
-713,520	Rhwymedigaethau sy'n gysylltiedig â chynlluniau pensiwn buddion diffiniedig	-872,030	42
-754,907	Rhwymedigaethau Hirdymor	-910,619	
-658,869	Asedau Net	-816,662	
-16,877	Cronfeydd Defnyddadwy	-19,343	22

675,746	Cronfeydd annefnyddadwy	836,005	23
658,869	Cyfanswm Cronfeydd	816,662	

DATGANIAD LLIF ARIAN

2015/16		2016/17
£000		£000
18,867	Diffyg Net am ddarparu gwasanaethau (DCIG a nodyn 28)	15,073
-11,740	Addasiadau i warged neu ddiffyg net ynghylch darparu gwasanaethau ar symudiadau heb fod yn arian (nodyn 28)	-31,737
-1,884	Addasiadau am eitemau a gynhwysir yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannol (nodyn 28)	-1,880
5,243	Llifoedd arian (i mewn)/ all-lif net o Weithgareddau Gweithredol	-18,544
2,493	Gweithgareddau Buddsoddi (nodyn 29)	5,633
3,418	Gweithgareddau Ariannol (nodyn 29)	4,175
11,154	(Cynnydd) neu ostyngiad net mewn arian neu gyfwerthoedd arian	-8,736
12,906	Arian a chyfwerthoedd arian ar gychwyn y cyfnod adrodd	1,752
1,752	Arian a chyfwerthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd (nodyn 19)	10,488

Nodyn

Darperir ymddatodiad manwl o'r uchod yn nodyn 28

POLISIÂU CYFRIFO

CYFFREDINOL

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod ar gyfer y flwyddyn ariannol 2016/17 ynghyd â'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn, yr 31ain o Fawrth, 2017. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad o Gyfrifon Blynyddol gan Reoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru)2014, yn unol ag arferion cyfrifo priodol. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifo Awdurdod Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016/17 (Y Cod) a gefnogwyd gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) a chyfarwyddyd statudol a roddwyd o dan Adran 12 o Ddeddf 2003.

Yr arfer gyfrifo a fabwysiedir yn y Datganiad o Gyfrifon yn bennaf yw cost hanesyddol, a addaswyd gan ailbrisiad rhai categorïau o asedau ac offer ariannol nad sy'n gyfredol.

INCWM A GWARIANT

Refeniw

Yn y cyfrifon refeniw, cyfrifir am incwm a gwariant, yn net o DAW, yn y flwyddyn maent yn deillio, nid wrth wneud neu dderbyn taliadau arian parod yn unig. Yn benodol:

- Cyfrifir am ffioedd, taliadau a rhent sy'n ddyledus fel incwm ar y dyddiad y darpara'r Awdurdod y nwyddau neu'r gwasanaethau perthnasol
- Cofnodir Cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio - lle bydd bwlch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a'r dyddiad y cânt eu defnyddio, fe'u nodir fel stoc ar y Fantolen
- Prisir gweithiau fel gwariant pan gânt eu cwblhau. Cyn hynny, fe'u nodir ar y Fantolen fel gwaith sy'n mynd rhagddo
- Cyfrifir llog sy'n daladwy ar fenthyciadau ac a dderbynnir ar fuddsoddiadau ar sail y gyfradd llog effeithiol i'r offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llifiau arian a benodwyd neu a bennwyd gan y cytundeb
- Lle cafodd incwm a gwariant eu cydnabod ond ni dderbyniwyd neu ni thalwyd yr arian, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Os oes amheuaeth y telir y dyledion, nodir balans dyledwyr a chodir tâl ar y refeniw am yr incwm na fydd o bosibl yn cael ei gasglu

ARIAN A CHYFWERTHOEDD ARIAN

Cynrychiolir arian drwy arian mewn llaw ac ernesau â sefydliadau ariannol a gaiff ei ad-dalu yn ddi-gosb ar rybudd o nid yn hwy na 24 awr. Buddsoddiadau sy'n aeddfedu mewn dim llai na thri mis o'r dyddiad caffael yw cyfwerthoedd arian ac sy'n drosadwy i symiau arian a adnabyddir sydd â risg ansylweddol o ran gwerth.

COSTAU I REFENIW AM ASEDAU NAD SY'N GYFREDOL

Debydir gwasanaethau â symiau canlynol i gofnodi cost dal asedau nad sy'n gyfredol yn ystod y flwyddyn:

- Dibrisiant a briodolir i asedau a ddefnyddiwyd gan y Gwasanaeth
- Colledion ail-brisio ac amhariad ar asedau a ddefnyddiwyd gan y Gwasanaeth lle nad oes enillion cronnus o fewn y Gronfa Ailbrisio yn erbyn y colledion y gellir eu dileu
- Amorteiddio asedau sefydlog a briodolir i'r gwasanaeth

Nid yw'n ofynnol i'r Awdurdod godi cyfraniadau i ariannu colledion dibrisiant, ailbrisio ac amharu neu amorteiddio. Fodd bynnag, mae'n ofynnol gwneud cyfraniad blynyddol o'r refeniw tuag at ostyngiad yn ei ofyniad benthycy cyfansymiol. Felly amnewidir dibrisiant, ailbrisio a cholledion amharu ac amorteiddio gan gyfraniadau a wnaed o Falansau'r Gronfa Gyffredinol, h.y. darpariaeth isafswm refeniw (DIR) a gwariant cyfalaf i'r cyfrif refeniw (GCCR) drwy law trosglwyddiad addasu â'r Cyfrif Cymhwys Cyfalaf yn y GICA.

BUDDION GWEITHWYR

Buddion yn daladwy yn ystod cyflogaeth

Adnabyddir cyflogau a thaliadau sy'n gysylltiedig â chyflogaeth yn y cyfnod lle derbynir gwasanaeth gan weithwyr. Adnabyddir cost hawliadau gwyliau blynyddol a enillwyd ond na chymerwyd gan weithwyr ar ddiwedd y cyfnod ("absenoldebau cronol") yn y datganiadau ariannol i'r graddau y caniateir i weithwyr gario gwyliau ymlaen i'r cyfnod dilynol.

Buddion Terfynu

Symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan yr Awdurdod i derfynu cyflogaeth swyddog cyn dyddiad arferol ymddeol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad/ymddeoliad gwirfoddol yw Buddion Terfynu. Codir y costau hyn ar sail gronnu i'w meysydd gwasanaeth perthnasol o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno pan fydd yr Awdurdod yn ddangosadwy ymrwymedig i derfynu cyflogaeth swyddog neu grŵp o swyddogion neu wneud cynnig i annog diswyddiad gwirfoddol.

Lle bydd budd-daliadau terfynu yn cynnwys dyrchafiad pensiynau, mae darpariaethau statudol yn gofyn y telir y swm sy'n daladwy i falans y Gronfa Gyffredinol gan yr Awdurdod i'r gronfa bensiwn neu bensiwnwr o fewn y flwyddyn, nid y swm a gyfrifwyd yn ôl y safonau cyfrifo perthnasol. Yn y Datganiad Symud Cronfeydd, mae angen dyraniadau i mewn ac allan o'r Gronfa Bensiwn i ddileu credydau a debydau tybiannol i daliadau chwyddo buddion terfynu pensiynau a'u hamnewid â debydau am yr arian a delir i'r gronfa bensiwn a phensiwnwyr ac unrhyw symiau taladwy o'r fath fydd heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn.

BUDDION ÔL-GYFLOGAETH

Pensiynau

Mae'r Awdurdod yn cyfranogi mewn dau gynllun pensiwn gwahanol, sy'n diwallu anghenion gwahanol grwpiau o weithwyr. Mae'r cynlluniau fel a ganlyn:

1. Cynlluniau Pensiwn yr Ymladdwyr Tân (CPYT)

Cynlluniau buddion diffiniedig heb eu hariannu yw'r cynlluniau pensiwn i Ymladdwyr Tân, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi yn adeiladu i dalu rhwymedigaethau'r pensiynau, ac mae'n rhaid cynhyrchu arian i fodloni'r gwir daliadau pensiwn wrth iddynt ddod yn daladwy. Mae cyfraniadau'r gweithiwr a'r cyflogwr yn seiliedig ar ganran o dâl pensiynadwy a osodwyd yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru ac mae hyn yn destun ailwerthusiad teirblwydd gan Adran Actwaraidd y Llywodraeth (AALI).

Caiff y gronfa bensiwn ei thrin fel datganiad incwm a gwariant ar wahân o fewn y Datganiad o Gyfrifon ac fe'i diogelir i sicrhau eglurdeb cyrifeg - gweler nodiadau 26, 42 a 'Chronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân' am fwy o fanylion. Drwy'r Gronfa Bensiwn y cyflawna'r Awdurdod ei gyfrifoldeb dros dalu pensiynau swyddogion a ymddeolodd, eu goroeswyr ac eraill sy'n gymwys ar gyfer buddion o dan y Cynllun.

Datgelir amcangyfrif o rwymedigaethau hirdymor yr Awdurdod i gwrdd â'r costau hyn mewn nodyn i'r cyfrifon fel sy'n ofynnol gan SAA 19.

2. Staff Corfforaethol ac Ystafell Reoli

Cynllun wedi'i hariannu yw hwn gyda phensiynau a dalwyd gan gronfeydd buddsoddi blaenorol a reolwyd gan Gynllun Pensiwn Cyngor Bwrdeistref Rhondda Cynon Taf ("y Gronfa") sy'n rhan o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL). Actwariaid sy'n pennu cyfradd cyfraniadau'r cyflogwr. Telir costau pellach, sy'n codi o ran rhai pensiynau a delir i weithwyr sydd wedi ymddeol ar sail heb eu hariannu. Gweler nodyn 42 am ragor o fanylion

DIGWYDDIADAU WEDI'R CYFNOD ADRODD

Digwyddiadau wedi'r cyfnod adrodd yw'r digwyddiadau hynny, yn ffafriol neu'n anffafriol ill dau, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad yr awdurdodir y datganiadau ariannol i'w rhyddhau. Gellir adnabod dau fath o ddigwyddiad.

- a) i'r rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth o amodau a fodolodd ar ddiwedd y cyfnod adrodd (digwyddiadau addasadwy), a
- b) y sawl sy'n nodweddiadol o'r amodau a gododd wedi'r cyfnod adrodd (anaddasadwy).

YMADAWIAD Y DU O'R UNDEB EWROPEAIDD

Taniodd Llywodraeth y Deyrnas Unedig Erthygl 50 o Gytuniad Lisbon ar Fawrth y 29ain 2017 i ddechrau'r broses o adael yr Undeb Ewropeaidd. Dechreuodd trafodaethau ynghylch yr ymadawiad ym Mehefin 2017 a'r disgwyl yw byddant yn para am ddwy flynedd.

Nid oes newidiadau uniongyrchol i ofynion adrodd a bydd GTADC yn parhau i fonitro effeithiau hirdymor a byrdymor hydarhedd y farchnad, ffrydiau cyllido a'r effaith ar werth teg asedau a rhwymedigaethau ariannol. Ystyrir y risgiau sy'n gysylltiedig â'r rhain ar lefel strategol.

ADDASIADAU CYFNODAU BLAENOROL, NEWIDIADAU MEWN POLISIÄU CYFRIFO AC AMCANGYFRIFON A GWALLAU

Gall addasiadau cyn cyfnod ddeillio o ganlyniad i newid ym mholisiau cyfrifo neu i gywiro camsyniad materol (nodyn 5). Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifo yn rhagolygol, h.y. yn y blynyddoedd cyfredol a'r blynyddoedd i ddod a effeithiwyd gan y newid a lle na chyfyd cyfnod addasu blaenorol.

Gwneir newidiadau mewn arferion cyfrifo pan ofynnwyd amdanynt gan arferion cyfrifo cywir yn unig neu pan fydd y newid yn darparu gwybodaeth fwy cyfrifol a pherthnasol am effeithiau trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill ar safle ariannol yr Awdurdod neu ei berfformiad ariannol. Lle gwneir newid, caiff ei gymhwyso yn ôl-weithredol (oni bai y nodir fel arall) wrth addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol, fel petai'r polisi newydd wedi'i gymhwyso erioed.

Cywirir gwallau materol a ganfuwyd o fewn ffigyrau cyfnod blaenorol yn ôl-weithredol wrth ddiwygio balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod.

OFFER ARIANNOL

Diffinnir Offeryn Ariannol fel 'unrhyw gytundeb sy'n codi ased ariannol o un endid a rhwymedigaeth ariannol o un arall'. Mesurir rhwymedigaethau ariannol (benthyciadau) ac asedau ariannol (buddsoddiadau) i gychwyn ar werth teg a'u cario yn ôl eu cost wedi'u hamorteiddio. Mae'r llog blynyddol a dalwyd ac a dderbyniwyd o fewn y Cyfrif Incwm a Gwariant yn seiliedig ar swm cario'r benthyciad neu'r buddsoddiad wedi'i luosi gan gyfradd llog effeithiol yr offeryn. Ar gyfer pob benthyciad a buddsoddiad sydd gan yr Awdurdod, y symiau a gyflwynir o fewn y Fantolen yw'r penrhif sy'n ddyledus ynghyd ag unrhyw log a gronnwyd am y flwyddyn.

Mae'r Awdurdod yn defnyddio technegau prisio sy'n briodol i'r amgylchiadau a lle bydd data digonol ar gael i fesur gwerth teg, eithafu'r defnydd o fewnbynau arsylwadwy perthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynau nad sy'n arsylwadwy sy'n sylweddol i fesuriad gwerth teg yn ei chyfarwydd:

- Lefel 1 - Prisiau'r farchnad a bennwyd (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol am asedau union neu rwymedigaethau
- Lefel 2 - Technegau prisio lle mae'r mewnbyniad lefel lleiafsymiol sy'n sylweddol i fesuriad gwerth teg yn arsylwadwy, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol
- Lefel 3 - Technegau prisio lle mae'r mewnbyniad lefel lleiafsymiol sy'n sylweddol i fesuriad gwerth teg yn anarsylwadwy

Am asedau a rhwymedigaethau a gydnabyddir o fewn datganiadau ariannol ar a sail mynych ddychweliad, mae'r Awdurdod yn penderfynu p'un ai digwyddodd trosglwyddiadau rhwng lefelau'r hierarchaeth wrth ail-asesu categoreiddiad (ar sail y mewnbwn lleiaf o ran lefel sy'n sylweddol i fesuriad gwerth teg fel cyfan) ar ddiwedd pob o gyfnod adrodd.

Gwnaed Buddsoddiadau yn unol â strategaeth flynyddol y trysorlys ac fe'u hadroddir yn y Fantolen ar werth y farchnad nad sy'n fasnachadwy (mewn punnoedd), wedi'u cefnogi gan nodyn ychwanegol yn darparu manylyn eitemedig.

TROSI ARIAN TRAMOR

Yn gyffredinol, ymgwymerir â thrafodion yr Awdurdod mewn punnoedd a lle nad hyn yw'r achos, gall gael ei ddatgelu fel eitem eithriadol. Lle ymgwymerodd yr Awdurdod â throsglwyddiad a gyfenwir mewn arian tramor, trosir y trosglwyddiad i bunnoedd ar y gyfradd gyfnewid sy'n gymwysiadol i'r dyddiad yr effeithiwyd y trosglwyddiad.

GRANTIAU A CHYFRANIADAU'R LLYWODRAETH

P'un ai talwyd ar gyfrif, trwy randaliadau neu fel ôl-ddyledion, cydnabyddir grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau trydydd parti fel incwm ar y dyddiad pan fo'r Awdurdod yn bodloni amodau hawl i'r grant/cyfraniad, bod sicrwydd rhesymol y derbynnir yr arian a bod y grant ar gyfer gwariant a wnaed eisoes, neu fod disgwyliad rhesymol yn bodoli. Cyfatebir grantiau refeniw yng nghyfrifon refeniw'r gwasanaeth â'r gwariant gwasanaeth y maent yn gysylltiedig â hwy. Credydur grantiau ar gyfer gwariant cyffredinol ar waelod y cyfrif incwm a gwariant wedi Gwariant Gweithredol Net.

RHESTRAU EIDDO A CHYTUNDEBAU HIRDY MOR

Cynhwysir rhestrau eiddo o fewn y fantolen ar gost leiafswm neu Werth Net Dichonadwy (GND) Aseinir cost y rhestrau eiddo wrth ddefnyddio'r Dull Cost Gyfansymiol (AVCO).

PRYDLESAU

Lesoedd Cyllid

Lle i bob pwrpas ysgwyddir holl risgiau a gwobrwyon perchnogaeth ased a leswyd gan yr Awdurdod, cofnodir yr ased fel Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer a chofnodir rhwymedigaeth gyfatebol. Y gwerth lle adnabyddir y ddau yw'r lleiaf o werth teg yr ased neu werth presennol y taliad lleiafswm les, a ddisgowntiwyd drwy ddefnydd cyfradd llog goblygedig y les. Y gyfradd oblygedig yw honno sy'n cynhyrchu cyfradd llog cyfnodol cyson ar y rhwymedigaethau sy'n weddill. Adnabyddir asedau a rhwymedigaethau ar gychwyn y les, ac fe'u hanadnabyddir pan ryddheir neu diddymir y rhwymedigaeth neu pan fydd yn dod i ben. Rhennir y rhent blynyddol rhwng ad-daliad y rhwymedigaeth a chost cyllid. Cyfrifir y gost ariannol flynyddol wrth gymhwyso'r raddfa Incwm cyllid a buddsoddi a gwariant llog goblygedig i'r rhwymedigaeth sy'n weddill ac fe delir hyn i'r Incwm a Gwariant Cyllid a Buddsoddi o fewn y DCIG.

Lesoedd Gweithredol

Lle bo asedau ar gael i'w defnyddio o dan drefniadau prydlesu, codir y rhenti sy'n daladwy ar gost y gwasanaeth ar sail linol waeth beth yw'r trefniadau talu. Gan nad yw'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau hyn, nid yw'r gost yn ymddangos yn y Fantolen.

EIDDO, PEIRIANNAU TRYMION, OFFER AC ANFFINIOL

Cydnabyddiad

Cyfalafir gwariant ar gaffael, creu neu ddyrchafu eiddo, peiriannau trymion, offer ac asedau anffiniol ar sail gronnus, ar yr amod ei fod yn debygol y bydd buddion economaidd y dyfodol neu botensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod a gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Codir tâl am wariant sy'n cynnal ond nad sy'n ychwanegu at botensial ased i ddarparu buddion economaidd neu

botensial gwasanaeth i'r dyfodol (h.y. atgyweiriadau a gwaith cynnal a chadw) fel cost traul pan y'i codir.

Cyfalafir Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer lle:

mae'n debygol bydd buddion economaidd y dyfodol yn llifo i'r Awdurdod, neu wasanaeth o bosib yn cael ei ddarparu iddo;

disgwylir ei defnyddio am fwy nag un flwyddyn ariannol;

y gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy;

bydd cost yr ased unigol yn £10,000 o leiaf ;

mae'r eitemau'n ffurfio grŵp o asedau a gostiodd o leiaf £250 yn unigol, ond yn gyfansymiol, maent yn costio o leiaf £10,000, lle mae'r asedau yn swyddogaethol gyd-ddibynnol, bod ganddynt ddyddiadau pryniant cydamserol bras, a rhagdybir iddynt gael dyddiadau gwaredu cydamserol a'u bod o dan reolaeth rheoli sengl; a

- mae'r eitemau'n ffurfio rhan o'r cymhwysiad cychwynnol a chost sefydlu adeilad newydd neu adnewyddiad gorsaf neu swyddfeydd, er gwaetha ei gost unigol neu dorfol. Lle bydd ased mawr, er enghraifft adeilad, yn cynnwys nifer o gydrannau â bywydau ased sy'n sylweddol wahanol, e.e. peiriannau trymion ac offer, trinnir y cydrannau hynny fel asedau ar wahân ac fe'u dibrisir dros gyfnod eu bywydau economaidd defnyddiol eu hunain.

Mesuriad (Sail Prisiad)

Mesurwyd yr holl eiddo, peiriannau trymion ac offer yn wreiddiol ar gost, yn cynrychioli'r costau sy'n uniongyrchol briodoladwy i gaffael neu adeiladu'r ased a'i gludo i'r lleoliad a'r cyflwr sy'n angenrheidiol iddo fod yn alluog i weithredu yn y modd y bwriadwyd gan reolwyr.

Prisir eiddo'n ddilynol ar gyfer y datganiadau ariannol ar sail o 'gwerth teg' (GT) a, lle bo'r eiddo o natur arbenigol, h.y. yn weithredol ac nac oes marchnad fyw, cymhwyswyd cost amnewid dibrisiant (CAD).

Prisir asedau tir ac adeiladau bob pum mlynedd a 3 blynedd gan brisiwr cymwys proffesiynol yn unol â Llawlyfr Prisio ac Arfarnu Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS). Gweithredir adolygiadau amhariad blynyddol mewn blynyddoedd eraill yn fewnol. Cynhelir yr adolygiadau blynyddol gan ddefnyddio'r wybodaeth fwyaf priodol sydd ar gael ar ddyddiad yr adolygiad. Cynhaliwyd ailbrisiad llawn ddiwethaf yn y flwyddyn a ddaeth i ben ar yr 31ain o Fawrth 2015.

Nid yw'r Awdurdod yn manteisio ar gostau benthyca a godwyd tra'r oedd asedau'n cael eu hadeiladu. Tybiwyd mai cost asedau a gafaelwyd heblaw am drwy bryniant yw ei werth teg, oni bai nad oes gan y caffaeliad sylwedd masnachol (h.y. ni fydd yn arwain at amrywiad yn llifoedd arian yr Awdurdod). Yn yr achos olaf, lle caffaelir yr ased drwy law cyfnewidiad, cost y caffaeliad yw'r swm a gariwyd ar gyfer ased a roddwyd gan yr Awdurdod

Mesurir pob ased yn ei dro ar werth teg Credydir y gwahaniaeth rhwng gwerth teg ac unrhyw ystyriaeth a dalwyd i linell Trethiant ac Incwm Grant Amhenodol y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno, oni bai y gwnaed y rhodd yn amodol. Hyd nes y diwllir yr amodau, delir yr enillion o fewn y Gronfa Asedau a Roddwyd. Lle credydir enillion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno, cânt eu hôl-ddanfon o Falans y Gronfa

Gyffredinol i'r Cyfrif Cymhwyso Cyfalaf o fewn y Datganiad Symud Cronfeydd. Yna, caiff yr asedau eu cario yn y Fantolen drwy ddefnydd y cronfeydd mesur canlynol:

- Asedau sy'n cael eu hadeiladu - cost hanesyddol dibrisiedig
- Asedau dros ben – gwerth teg
- Pob ased arall - gwerth cyfredol, pennwyd fel y swm a delir am yr ased yn ei ddefnydd cyfredol

Lle nad oes tystiolaeth ar sail y farchnad o'r gwerth cyfredol o ganlyniad i natur arbenigol yr ased, defnyddir cost amnewid dibrisiant (CAD) fel amcan bris o'r gwerth cyfredol. Lle fydd gan asedau nad sy'n eiddo fywydau defnyddiol byr a/neu werth isel, defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel procsi i'r gwerth cyfredol. Ailbrisir asedau a gynhwyswyd yn y Fantolen ar werth cyfredol yn ddigon rheolaidd i sicrhau nad yw eu symiau a gariwyd yn faterol wahanol o'u gwerth cyfredol ar ddiwedd y flwyddyn, ond fel lleiafswm bob pum mlynedd.

Mae'r Gronfa Ailbrisiu yn cynnwys enillion ailbrisiu a adnabuwyd ers Ebrill y 1af 2007 yn unig, sef y dyddiad gweithredu ffurfiol. Cydgrynhoir enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwn i'r Cyfrif Cymhwyso Cyfalaf.

Gwariant dilynol

Lle bydd gwariant dilynol yn dyrchafu ased y tu hwnt i'w fanyleb wreiddiol, ychwanegir y gost briodoladwy uniongyrchol i werth cludadwy'r ased. Lle bydd gwariant dilynol yn adfer yr ased i'r fanyleb a dybiwyd gan ei ddefnyddioldeb bywyd economaidd yn unig, telir y gwariant gan gostau gweithredol.

Daliwyd i'w Gwerthu

Caiff ased nad sy'n gyfredol ei Ddal ar Gyfer Gwerthu os adenillir ei werth cario yn bennaf drwy werthiant yn hytrach na defnydd parhaol, os yw ar gael i'w werthu'n uniongyrchol a bydd y gwerthiant yn hynod debygol o fewn blwyddyn.

Bydd eiddo, peiriannau trymion ac offer a ail-ddosberthir fel 'Daliwyd ar gyfer eu Gwerthu', yn peidio â dibrisio wedi'r ailddosbarthiad.

Cydran Cyfrifo

Eitem sydd â chost sy'n sylweddol mewn perthynas â chost gyfansymiol yr ased yw cydran o eiddo, peiriannau trymion ac offer. Dylid dibrisio cydrannau'n unigol ar hyd eu bywydau defnyddiol. Fodd bynnag, wrth drawsnewid i'r Cod, cymhwyswyd cyfrifo cydrannol pan amnewidir neu dyrchefir cydran yn rhannol yn unig, a dadgydnabyddir yr hen gydran.

Ail-brisiad ac amhariad

Cydnabyddir chwyddiannau mewn gwerth asedau sy'n deillio o ailbrisiadau yn y gronfa ailbrisiu, oni bai lle, ac i'r graddau y byddant, yn gwrthdroi amhariad mewn costau gweithredol a gydnabuwyd yn flaenorol, ac fel hynny cânt eu cydnabod o fewn incwm gweithredol.

Codir gostyngiadau mewn gwerthoedd ac amhariadau asedau ar y gronfa ailbrisiu i'r graddau y bydd balans ar gael i'r ased dan sylw, ac wedi hynny, fe'i codir ar y costau gweithredol.

Adroddir enillion neu golledion a adnabyddir yn y gronfa ailbriso yn y Datganiad Incwm Cryno fel eitem 'incwm cryno ychwanegol'.

Dibrisiant

Darperir dibrisiant am yr holl Eiddo, Peiriannau Trymion, Offer ac Asedau Anffiniol gan ddyraniad systematig eu symiau dibrisiant ar hyd eu bywydau defnyddiol. Gwneir eithriad am asedau heb ddefnyddioldeb bywyd ffiniol (h.y. tir rhydd-ddaliadol a rhai Asedau Cymunedol) ac asedau nad sydd eto ar gael i'w defnyddio (h.y. asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu). Cyfrifir dibrisiant ar y seiliau canlynol:

- Adeiladau - dyraniad llinell syth dros fywyd gweddillol eiddo yn ôl amcangyfrif y prisiwr. Mae bywyd gweddillol yr adeiladau'n ymestyn o 15 i 70 mlynedd
- Cerbydau, peiriannau trymion ac offer – dyraniad llinol dros ddefnyddioldeb bywyd gweddillol yn ôl amcangyfrif swyddog sy'n briodol gymwys (os prynwyd cyn 31 Rhagfyr yn y flwyddyn gyfrifo). Dibrisir cerbydau, peiriannau trymion ac offer dros gyfnod o 3-25 mlynedd
- Tir – ni chymhwysir dibrisiant i dir
- Dibrisir meddalwedd ar sail linol am gyfnodau o hyd at 5 mlynedd.
- Ni chyfrifir am unrhyw werth gweddillol

Dibrisir enillion ailbriso hefyd, gyda swm sy'n gyfartal â'r gwahaniaeth rhwng gwerthoedd dibrisiant cyfredol a godwyd ar asedau a'r dibrisiant fyddai wedi'i godi ar sail eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo pob blwyddyn o'r Gronfa Ailbriso i'r Cyfrif Cymhwys Cyfalaf.

Gwarediadau

Pan waredir ased neu pan gaiff ei ddatgomisiynu, gwaredir swm a gariwyd yr ased yn y Fantolen (p'un ai'n Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer neu Asedau a Ddaliwyd ar gyfer eu Gwerthu) i'r llinell Gwariant Gweithredol Arall o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno fel rhan o'r ennill neu golled ar waredu. Credydur derbyniadau o warediadau (os o gwbl) i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno hefyd fel rhan o enillion neu golledion ar waredu (h.y. wedi'i netio yn erbyn y gwerth a gariwyd ased ar adeg y gwaredu). Trosglwyddir unrhyw enillion ailbriso a gronnwyd ar gyfer yr ased o'r Gronfa Ailbriso i'r Cyfrif Cymhwys Cyfalaf.

Categorioidir symiau a dderbyniwyd ar gyfer gwaredu asedau fel derbynion cyfalaf a'u credydu i'r Gronfa Derbynion Cyfalaf i'w ddefnyddio ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd yn unig neu wedi'i neilltuo i ostwng angen gwaelodol yr Awdurdod i fenthyg. Priodolir derbyniadau i'r Cyfrif Cymhwys Derbyniadau o Falans y Gronfa Gyffredinol o fewn y Datganiad Symud Cronfeydd. Nid yw'r gwerth gwaredu yn erbyn gwarediadau yn dâl yn erbyn cyfraniadau, gan y darperir am gost asedau nad sy'n gyfredol yn llawn o dan drefniadau ar wahân ar gyfer ariannu cyfalaf. Priodolir symiau i'r Cyfrif Cymhwys Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol o fewn y Datganiad Symud Cronfeydd.

Menter Cyllid Preifat (MCP)

Ymgymrodd yr Awdurdod â chytundeb hirdymor o dan Fenter Cyllid Preifat (MCP) i ddarparu canolfan hyfforddi ym Mhorth Caerdydd. O dan y cynllun, mae Llywodraeth Cymru'n darparu peth cynhaliaeth refeniw i'r prosiect ar ffurf grantiau blynyddol

(credydau MCP) ac mae GTADC yn ariannu'r balans wrth wneud cyfraniadau o'r gyllideb refeniw blynyddol.

Er mwyn gwasgaru'r cyfraniadau yn wastad dros fywyd y cytundeb, gweithredir cronfa gydraddoli lle buddsoddir credydau a chyfraniadau gwarged a'u defnyddio i leihau cyfraniadau mewn blynyddoedd i ddod. Adolygir y gronfa yn flynyddol a diwygir y cyfraniadau gyda'r bwriad y bydd balans y gronfa ar ddiwedd y cytundeb yn ddim.

Darpariaethau

Gwnaed darpariaethau pan fydd digwyddiad wedi bod sy'n gosod rhwymedigaeth ar yr Awdurdod a fydd yn debyg o olygu setliad drwy drosglwyddo buddion economaidd, ond lle bo amserlen y trosglwyddiad yn ansicr.

Mae darpariaethau'n cael eu priodoli i'r cyfrif refeniw priodol pan fydd yr Awdurdod yn dod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, yn seiliedig ar yr amcangyfrif gorau o'r setliad tebygol. Pan wneir taliadau yn y pendraw, cânt eu codi ar osodiad y ddarpariaeth yn y fantolen. Adolygir setliadau amcangyfrifol ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol - pan ddaw'n fwy tebygol na fydd angen trosglwyddo buddion economaidd, a dychwelir y ddarpariaeth a'i chredydu yn ôl i'r cyfrif refeniw perthnasol.

Rhwymedigaethau Wrth Gefn

Mae SAA 37 yn diffinio rhwymedigaethau wrth gefn naill ai fel:

- rhwymedigaeth bosibl sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol ac y bydd eu bodolaeth yn cael ei gadarnhau yn unig drwy un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod
- neu rhwymedigaeth bresennol sy'n codi o ddigwyddiadau'r gorffennol ond na chaiff ei chydabod oherwydd
  - a) nid yw'n debygol y bydd trosglwyddo manteision economaidd yn ofynnol i benderfynu ar y rhwymedigaeth, neu
  - b) ni ellir mesur maint y rhwymedigaeth gyda digon o ddibynadwyedd

Lle bydd rhwymedigaeth amodol yn bodoli, ni chaiff ei chydabod o fewn y cyfrifon fel eitem gwariant, ond caiff ei datgelu mewn nodyn i'r fantolen a fydd yn disgrifio natur y rhwymedigaeth amodol a, lle bo'n ymarferol, amcangyfrif o'i effaith ariannol ac arwydd o'r ansicrwydd sy'n gysylltiedig â chyfanswm unrhyw all-lif.

Cronfeydd

Mae'r Awdurdod yn cynnal cronfeydd i gwrdd â gwariant y dyfodol. Datgelir y rhain o fewn y fantolen ac esbonnir eu swyddogaethau o fewn y nodiadau i'r fantolen.

Treth Ar Werth (TAW)

Ad-delir costau TAW a ysgwyddwyd gan yr Awdurdod, a pharatowyd y cyfrifon refeniw felly heb y dreth hon.

SAFONAU CYFRIFO A GYFLWYNWYD OND SYDD HEB EU MABWYSIADU HYD YN HYN

Ni chyflwynwyd unrhyw safonau cyfrifo perthnasol o fewn y flwyddyn sydd heb eu mabwysiadu o fewn y cyfrifon.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

Nodyn 1 - DYFARNIADAU CRITIGOL WRTH WEITHREDU POLISI'AU CYFRIFO

Wrth gymhwyso'r arferion cyfrifo, bu rhaid i'r Awdurdod wneud amryw o farnedigaethau ynghylch trafodion cymhleth neu'r rhai hynny sydd ynghlwm ag

ansicrwydd am ddigwyddiadau'r dyfodol. Y dyfarniadau critigol o fewn y datganiad o gyfrifon yw;

- Mae graddfa uchel o ansicrwydd ynghylch lefelau cyllid y dyfodol i Lywodraeth Leol. Fodd bynnag, penderfynodd yr Awdurdod nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigon i ddarparu awgrym y gall asedau'r Awdurdod gael eu hamharu o ganlyniad i'r angen am leihau lefelau darparu gwasanaethau

Nodyn 2 - RHAGDYBIAETHAU A WNAED YNGHYLCH Y DYFODOL A PHRIF FFYNONELLAU AMCANGYFRIF ERAILL

Cynhwysa'r Datganiad o Gyfrifon ffigyrau amcangyfrifol sy'n seiliedig ar ragdybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod ynghylch y dyfodol neu sydd, fel arall, yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan gymryd i ystyriaeth profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd ni ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gall y canlyniadau gwirioneddol fod yn faterol wahanol i'r rhagdybiaethau a'r amcangyfrifon.

Mae'r eitemau sydd ym Mantolen yr Awdurdod ar yr 31ain o Fawrth, 2017 ag sydd â risg sylweddol o ddiwygiad materol o fewn y flwyddyn ariannol sydd i ddod fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os bydd Canlyniadau Gwirioneddol yn Gwahaniaethu o'r Rhagdybiaethau
Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer a Anffiniol (nodyn 12)	Dibrisir asedau ar hyd eu bywydau defnyddiol sy'n ddibynnol ar ragdybiaethau ynghylch lefel atgyweiriadau a chynnal a chadw a achosir mewn perthynas â'r asedau unigol. Mae'r hinsawdd economaidd gyfredol yn ei gwneud yn ansicr bydd yr Awdurdod yn medru cynnal ei wariant cyfredol ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, yn codi amheuan ynghylch bywyd defnyddiol asedau.	Os gostyngir bywyd defnyddiol asedau, bydd dibrisiant yn cynyddu a bydd symiau cario asedau yn disgyn.
Rhwymedigaeth Pensiwn (nodyn 42)	Gwnaed tybiaethau o fewn y cyfrifon o werth costau pensiwn ac incwm y dyfodol, h.y. rhwymedigaethau ac asedau. Darparu hwn ddealltwriaeth o'r rhwymedigaethau posib a wynebir gan yr Awdurdod.	Bydd newidiadau i dybiaethau pensiwn yn effeithio gwerth asedau a rhwymedigaethau ac yn cael effaith ar y prif ddatganiadau ariannol, h.y. CEGA, DCIG, Mantolen a Llif Arian.

Nodyn 3 - EITEMAU MATEROL INCWM A GWARIANT

Mae'r trafodion hyn yn anarferol fawr o ran gwerth ac fe'u cynhwyswyd o fewn datganiadau ariannol a nodiadau i'r cyfrifon.

Nodyn 4 - DIGWYDDIADAU WEDI DYDDIAD Y FANTOLEN

Ni chafwyd yr un digwyddiad materol adnabyddus wedi dyddiad y fantolen.

Nodyn 5 - ADDASIADAU'R FLWYDDYN FLAENOROL

Diwygiadau sy'n gysylltiedig Tân Cyfrif Cronfa Bensiwn cysylltiol Datganiad Asedau Net Ystyriodd angenrheidiol ganlyniad pensiwn costau ardal y cyntedd i anghywir flwyddyn ariannol Ers cyflwyno'r CPA â phrif Gronfa. O ganlyniad, canlynol i goflyfrau yn ymwobodol o'r i ardal GTADC Mantolen

	15/16 £000	Addaswyd	15/16 Ailddatganwyd £000
Dyledwyr Byrdymor	19,973	-1,531	18,442
Credydwyr Byrdymor	-6,208	1,531	-4,677

Gwnaed addasiadau cyflwyniadol i'r DGC er mwyn cysoni'r datgeliadau cefnogol ar gyfer gwariant newydd a dadansoddiad gwariant (nodyn 7) a'r addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail cyllido o dan reoliadau (nodyn 6).

Nodyn 6 - ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL CYLLIDO O DAN REOLIADAU

Noda'r nodyn hwn ddiwygiadau a wnaed i'r gwariant ac incwm cryno cyfansymiol a adnabuwyd gan yr Awdurdod yn y flwyddyn yn unol â'r arfer cyfrifo priodol i'r adnoddau a ragnodir gan ddarpariaethau statudol fel eu bod ar gael i'r Awdurdod i gwrdd â gwariant cyfalaf a referiw'r dyfodol.

Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail cyllido o dan reoliadau

2015/16				2016/17			
Balans y Gronfa Gyffredinol a Ailddatganwyd £000	Cronfeydd Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd wedi'u Hailddatgan £000	Cronfa Derbynion Cyfalaf £000	Symudiadau mewn Annefnyddadwy wedi'u hailddatgan £000	Balans y Gronfa Gyffredinol £000	Cronfeydd Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd £000	Cronfa Derbynion Cyfalaf £000	Symudiadau mewn Cronfeydd Annefnyddadwy £000
Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Cymhwysio Cyfalaf:							
Dirymiad eitemau a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno:							
-4,646			4,646	-4,466			4,466
Costau am ddibrisiant ac amhariad asedau nad sy'n gyfredol							
Colledion ailbrizio Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer							
66			-66	70			-70
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwysir							
Cymhwysiad Gwerth Teg ar asedau a ddaliwyd i'w gwerthu							
36			-36				
Addasiad i rwymedigaethau gohiredig ar lesuedd ariannol							
162	-162		0	101	-101		
Taliadau post i MCP							
Diddymir symiau asedau nad sy'n gyfredol pan y'i gwaredir neu y'i gwerthwyd fel rhan o warediad enillion/colledion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno							
-600			600	22		-224	202
-4,982	-162	0	5,144	-4,273	-101	-224	4,598
Mewnosodiad eitemau na ddebydwyd ac na gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno:							
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu'r Buddsoddiad Cyfalaf							
2,685			-2,685	2,816			-2,816
Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn y Gronfa Gyffredinol							
239			-239	291	168		-459
Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r gronfa derbynion cyfalaf:							
Trosglwyddiad enillion gwerthiannau arian a gredydwyd fel rhan o'r enillion/colledion wedi'r gwaredu							
		-2,695	2,695				
Cyfraniad o'r Gronfa Derbynion Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd							
		2,481	-2,481				
2,924	0	-214	-2,710	3,107	168	0	-3,275
Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Gronfa Derbynion Cyfalaf:							
Credydwyd trosglwyddiad enillion gohiredig fel rhan o warediad enillion/colledion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno							
600			-600				
Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cronfeydd Pensiwn:							
Dirymiad eitemau sy'n berthnasol i fuddion ymddeoliad a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno							
-47,973			47,973	-37,980			37,980
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a'r taliadau uniongyrchol i bensiwnwyr sy'n daladwy o fewn y flwyddyn							
29,123			-29,123	22,040			-22,040
-18,250	0	0	18,250	-15,940	0	0	15,940
Addasiadau sy'n ymwneud yn bennaf â'r Cyfrif Absenoldebau Cronnus:							

				Y swm lle bydd y tâl a godir am gydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno ar sail a gronnwyd yn wahanol i'r gydnabyddiaeth sy'n daladwy o fewn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol (nodyn 27)					
-221			221		-275				275
-20,529	-161	-214	20,905	Cyfanswm yr Addasiadau:	-17,381	67	-224	17,538	

Nodyn 7 - I'R DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLIDO

	2016/17			
Diwygiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd y symiau DIGC	Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf £000	Newid net i'r Addasiadau Pensiynau £000	Gwahaniaethau Eraill £000	Cyfanswm £000
Gwasanaethau Ymladd Tân	1,637	-9,190	-876	-8,429
Costau Net Gwasanaethau	1,637	-9,190	-876	-8,429
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	-22	25,130	702	25,810
Y gwahaniaeth rhwng Gwarged/Diffyg y Gronfa Gyffredinol a'r Gwarged /Diffyg am Ddarpariaeth Gwasanaethau'r DCIG	1,615	15,940	-174	17,381

	2015/16			
Diwygiadau o'r Gronfa Gyffredinol i gyrraedd y symiau DIGC	Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf £000	Newid net i'r Addasiadau Pensiynau £000	Gwahaniaethau Eraill £000	Cyfanswm £000
Gwasanaethau Ymladd Tân	2,039	-7,630	-1,006	-6,597
Costau Net Gwasanaethau	2,039	-7,630	-1,006	-6,597
Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	0	26,480	645	27,125

**Y gwahaniaeth rhwng
Gwarged/Diffyg y
Gronfa Gyffredinol a'r
Gwarged /Diffyg am
Ddarpariaeth
Gwasanaethau'r DCIG**

2,039

18,850

-361

20,528

Nodyn 8 - GWARIANT AC INCWM A DDADANSODDIR WRTH EU NATUR

Dadansoddir Incwm a Gwariant (I a G) yr Awdurdod fel a ganlyn:

	2015/16	2016/17
	£000	£000
Gwariant		
Cyflogau, YG a Blwydd-daliadau	51,506	51,317
Pensiynau (afiechyd)	994	964
Teithio a Chynhaliaeth	428	395
Cyfanswm Costau Gweithwyr	52,928	52,676
Costau yn Ymwneud ag Adeiladau	4,813	4,356
Treuliau Hyfforddi	1,364	1,381
Cyflenwadau a Gwasanaethau	3,381	3,694
Costau sy'n Ymwneud â Thrafnidiaeth	1,268	1,173
Gwasanaethau Cytundebol	910	890
Costau Cyfalaf/Lesau	4,159	4,375
Gwariant Gros	68,823	68,545
Incwm	-1,606	-1,342
- Gwarged/Diffyg am y flwyddyn	67,217	67,203

Cysoni Incwm a Gwariant i Ddarpariaeth Gwasanaethau o fewn y DIGC Symiau i'r DIGC nas adroddwyd o fewn yr Incwm a'r Gwariant

Absenoldebau Cronnus	220	275
Diwygiadau SAA 19	18,850	15,940
Costau Gweithredol MCP	1,154	1,205
Ariannu addasiadau ynghylch: MCP /Lesoedd	417	504
Dibrisiant (gan gynnwys amhariadau)	4,646	4,466
Grant cyfalaf	-66	-70
Gwaredu asedau nad sy'n gyfredol	0	-22
Cyfraniadau gan awdurdodau cyfansoddol	-68,878	-69,511
Grantiau	-1,239	-1,200

Symiau na chynhwyswyd o fewn yr I a G nad sydd o fewn y DCIG

CERA	-239	-291
MRP	-2,303	-2,469
Costau Les Cyllid	-71	-90
Cyfraniadau i MCP	-841	-867

Gwarged/Diffyg am Ddarpariaeth Gwasanaethau

	18,867	15,073
--	---------------	---------------

Nodyn 9 - GWARIANT GWEITHREDOL AC INCWM ARALL

2015/16		2016/17
£000		£000
0	(Enillion)/colledion net ar waredu asedau nad sy'n gyfredol	-22
0	Cyfanswm	-22

Nodyn 10 - INCWM A GWARIANT CYLLID A BUDDSODDI

2015/16		2016/17
£000		£000
1,941	Llog sy'n daladwy a thaliadau tebyg	1,970
26,480	Cost llog pensiynau a'r enillion a ddisgwyllir ar asedau pensiynau	25,130
-57	Llog sy'n dderbyniadwy ac incwm tebyg	-68
28,364	Cyfanswm	27,032

Nodyn 11 - TRETHIANT AC INCWM GRANT AMHENODOL

2015/16		2016/17
£000		£000
68,878	Cyfraniadau'r Awdurdodau Lleol (nodyn 36)	69,511
1,239	Grantiau Llywodraeth - MCP (nodyn 41)	1,200
70,117	Cyfanswm	70,711

Nodyn 12 - PEIRIANNAU TRYMION, EIDDO, OFFER (OGP) AC ASED AU ANFFINIOL

Dangosir symudiad mewn prisiant asedau sefydlog isod:

Asedau Sefydlog 2016/17

<u>Cost/Prisiad</u>	Tir ac Adeiladau £000	Cerbydau ac Offer £000	Canolfan Hyffordd i / Menter Cyllid Preifat £000	Cyfanswm OGP £000	Cyfanswm Asedau Anffiniol £000
Gwerth llyfr gros ar yr 31ain o Fawrth 2016	65,021	31,639	5,750	102,410	0
Ychwanegiadau	394	1,850	0	2,244	61
Amhariad	-150	0	0	-150	0
Asedau sy'n cael eu hadeiladu	0	0	0	0	168
Ailddosbarthu Offer i Asedau Anffiniol	0	-1,183	0	-1,183	1,183
Gwaredu Asedau Amhariad	0	-1,718	0	-1,718	0
	-220	0	0	-220	0
Gwerth llyfr gros ar yr 31ain o Fawrth 2017	65,045	30,588	5,750	101,383	1,412
<u>Dibrisiant ac Amhariadau</u>					
Dibrisiant cronus fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2016	2,019	16,763	347	19,129	0
Dibrisiant Blynyddol	1,979	1,900	159	4,038	208
Ailddosbarthu Offer i Asedau Anffiniol	0	-601	0	-601	601
Gwaredu Asedau	0	-1,661	0	-1,661	0
Dibrisiant cronus fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2017	3,998	16,401	506	20,905	809
Gwerth llyfr net ar yr 31ain o Fawrth 2016	63,002	14,876	5,403	83,281	0
Gwerth llyfr net ar yr 31ain o Fawrth 2017	61,047	14,187	5,244	80,478	603

Nodwch: mae'r holl eiddo ac eithrio MCP yn rhydd-ddaliadol.

Datgelwyd meddalwedd ynghynt o dan Offer, ond yn 2016/17 fe'i datgelwyd ar wahân fel asedau anffiniol.

Mae 'asedau yn cael eu hadeiladu' yn berthynol i system rheoli a gorchymyn newydd a weithredir rhwng GTADC, Gwasanaeth Tân ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru (GTAGCC) a Heddlu De Cymru (sydd hefyd yn lletya'r system). Disgwylir bydd y system yn weithredol yn ystod 2017/18, gyda phob partner yn ymrwmo i ddefnyddio'r system am o leiaf 8 mlynedd. Bydd GTADC a GTACGC yn rhannu costau'r prosiect 50:50.

Asedau Sefydlog 2015/16

	Tir ac Adeiladau	Cerbydau ac Offer	Canolfan Hyfforddi / Menter Cyllid Preifat	Cyfanswm
<u>Cost/Prisiad</u>	£000	£000	£000	£000
Gwerth llyfr gros ar yr 31ain o Fawrth 2015	63,864	35,439	5,750	105,053
Ychwanegiadau	1,845	3,308	0	5,153
Cymhwysiad Gwerth Teg ar Asedau a Ddaliwyd l'w Gwerthu Amhariad	-45	0	0	-45
*Ailddosbarthu ANG i ADdGG (nodyn 13)	-180	0	0	-180
Gwaredu Asedau	-145	0	0	-145
Gwariant annyrchafol	-130	-7,108	0	-7,238
	-188	0	0	-188
Gwerth llyfr gros ar yr 31ain o Fawrth 2016	65,021	31,639	5,750	102,410
<u>Dibrisiant ac Amhariadau</u>				
Dibrisiant cronol fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2015	36	21,549	0	21,585
Dibrisiant Blynyddol	1,983	2,316	347	4,646
Llai Dibrisiant ar Asedau a Werthwyd	0	-7,102	0	-7,102
Dibrisiant cronol fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2016	2,019	16,763	347	19,129
Gwerth llyfr net ar yr 31ain o Fawrth 2015	63,828	13,890	5,750	83,468
Gwerth llyfr net ar yr 31ain o Fawrth 2016	63,002	14,876	5,403	83,281

* ANG - Asedau Nad Sy'n Gyfredol

Nodyn 13 - ASED AU A DDALI WYD AR GYFER EU GWERTHU

Tir ac Adeiladau 2015/16 £000	Cost/Prisiad	Tir ac Adeiladau 2016/17 £000
3,160	Gwerth llyfr net yr ADdGG ar yr 31ain o Fawrth 12 (nodyn 12)	145
-3,160	Derbyniadau ADdGG	-145
190	Gwerth llyfr gros mewn OGP ar yr 31ain o Fawrth	0
-45	Cymhwysiad Gwerth Teg (nodyn amharu 12)	0
<u>145</u>	Gwerth llyfr net ar yr 31ain o Fawrth o ADdGG	<u>0</u>

Nodyn 14 - OFFER ARIANNOL

1. Balansau Offer Ariannol

Cyfansoddir benthyciadau a buddsoddiadau a ddatgelir yn y fantolen o'r categorïau offer ariannol canlynol

	Hirdymor		Cyfredol	
	Mawrth 31 2016	Mawrth 31 2017	31 Mawrth 2016 Ailddatganwyd	Mawrth 31 2017
Benthycia	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhwymedigaethau ariannol (prif swm)	36,224	33,809	2,909	3,416
a Llog a Gronnwyd (sylwer bydd llog a gronnwyd yn fyrdymor)	0	0	225	218
Cyfanswm benthyciadau	36,224	33,809	3,134	3,634
MCP a rhwymedigaethau les ariannol	5,163	4780	347	383
Credydwy				
Rhwymedigaethau ariannol ar gost	0	0	4,677	4,789

ddileadwy				
Buddsoddiadau				
Benthyciadau a Derbyniadwyeddau (Prif swm)	0	0	0	4,000
a llog a gronnyd	0	0	0	10
Arian a Chyferthoedd Arian	0	0	0	4,000
Cyfanswm buddsoddiadau	0	0	0	8,010
Cyfanswm dyledwyr	0	0	18,442	6,674

Nodyn 1 – O dan ofynion cyfrifo, dangosir gwerth a gariwyd yr offer ariannol yn y fantolen sy'n cynnwys y prif swm a fenthycwyd neu a fuddsoddiwyd. Dangosir llog a gronnyd ar wahân mewn asedau/rhwymedigaethau cyfredol lle bydd disgwyl taliadau/derbyniadau o fewn blwyddyn

2. Enillion/Colledion offer ariannol

Cynhwysa'r enillion a'r colledion a adnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno mewn perthynas â'r offer ariannol fel a ganlyn:

Enillion a Cholledion Offer Ariannol				
	2015/16		2016/17	
	Rhwymedigaethau Ariannol A fesurwyd ar gost ddileadwy £000au	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadwyeddau £000au	Rhwymedigaethau Ariannol a fesurwyd ar gost ddileadwy £000au	Asedau Ariannol Benthyciadau a derbyniadwyeddau £000au
Gwariant llog Cyfanswm gwariant mewn Gwarged neu Ddyled ar	1,978	0	1,970	0
Ddarpariaeth Gwasanaethau Incwm Llog Cyfanswm incwm mewn Gwarged neu Ddyled ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	0	57	0	68
	0	57	0	68

Enillion/(colledion) net ar gyfer y flwyddyn	1,978	57	1,970	68
--	--------------	-----------	--------------	-----------

Mae dadansoddiad aeddfedu rhwymedigaethau ariannol fel a ganlyn, gyda'r terfynau mwyafsymiol a lleiafsymiol ar gyfer cyfraddau llog sefydlog sy'n aeddfedu ym mhob cyfnod:

Cyfnod/Term	Cymeradwywyd Lleiafswm terfynau	Cymeradwywyd Mwyafswm terfynau	Gwirioneddol 31 Mawrth 16 £000'au	Gwirioneddol 31 Mawrth 17 £000'au
Llai na blwyddyn	0%	25%	2,909	3,416
Rhwng blwyddyn a 2 flynedd	0%	30%	2,916	2,916
Rhwng 2 a 5 mlynedd	0%	50%	9,247	7,747
Rhwng 5 a 10 mlynedd	0%	70%	6,508	7,408
Mwy na 10 mlynedd	0%	95%	17,553	15,738
Cyfanswm			39,133	37,225

Mae'r portffolio dyledion yn cynnwys Rhandaliad Cyfartal Penrhif (RCP) a benthyciadau Aeddfedu ill dau ac mae cyfradd gyfartalog y ddyled gyfwerth â 96%. Mae benthyciadau sy'n ddyledus ar y fantolen yn cyfansoddi £34.14 miliwn â'r BBGC a £3 miliwn â LI C fel benthyciad buddsoddi i arbed sy'n daladwy dros gyfnod o 3 blynedd yn cychwyn 2017/18. Ariannu di-log am brosiectau fydd yn darparu arbedion cyllideb cynaliadwy yw cyllido buddsoddi i arbed. Daeth Salix Funding o £83,000 yn daladwy dros gyfnod o chwe blynedd yn dechrau 2016/17. Mae Salix Finance Ltd. yn gwmni dielw annibynnol a ariennir yn rhannol gan Lywodraeth Cymru. Darpara gyfalaf sydd 100% yn rhad o log i'r sector cyhoeddus i wella eu heffeithlonrwydd ynni a lleihau allyriadau carbon.

Nodyn 15 - GWERTH TEG ASEDAU A RHWYMEDIGAETHAU A GARIWYD AR GOST DDILEADWY

Dygir rhwymedigaethau ac asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a derbyniadwyeddu ymlaen ar y fantolen ar gost ddileadwy (mewn asedau/rhwymedigaethau hirdymor gyda llog a gronnwyd mewn asedau/rhwymedigaethau cyfredol). Gellir asesu eu gwerth teg wrth gyfrifo gwerth cyfredol y llifoedd arian sy'n cymryd lle dros gyfnod gweddillol bywyd yr offer, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol :

- ✓ Am fenthyciadau gan y BBGC, gellir cynnwys y gwerth deg o dan weithdrefnau adbrynu dyledion;
- ✓ Am fenthyciadau i'w derbyn, (nid oes yr un i'w gael) defnyddir cyfraddau marchnad meincnodol pennaf i ddarparu gwerth teg;

- ✓ Ni adnabyddir unrhyw ad-daliad neu amhariad cynnar;
- ✓ Lle bydd gan offer ddiwedd gyrfa o 12 mis neu lai neu pan fydd yn cael ei gyfnewid neu'n dderbyniadwy, cymerir taw'r gwerth teg yw'r swm a gariwyd neu'r swm a filiwyd;
- ✓ Derbynnir mai gwerth teg masnach a derbyniadau eraill yw'r swm a anfonebwyd neu a filiwyd amdano.

Lle adnabyddir asedau fel rhai amharedig oherwydd tebygolrwydd sy'n deillio o ddigwyddiad blaenorol na fydd taliadau sy'n ddyledus o dan gytundeb yn cael eu talu, dibrisir yr ased a chodir tâl i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno.

Credydir/debydir unrhyw enillion neu golledion sy'n codi o ganlyniad i ddigydabyddiaeth yr ased i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno.

Mae'r gwerthoedd teg sy'n berthynol i fenthyciadau fel a ganlyn:

£000au	Mawrth 31 2016		Mawrth 31 2017	
	Swm a gariwyd	Gwerth Teg	Swm a gariwyd	Gwerth Teg
Dyled Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	36,050	41,645	34,148	40,668
Dyled nad sydd gan Fwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	3,083	3,083	3,076	3,076
Cyfanswm y ddyled	39,133	44,728	37,224	43,744

Mae'r gwerth teg yn fwy na'r swm a gariwyd oherwydd bod portffolio'r Awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau cyfradd sefydlog lle mae'r gyfradd llog a delir yn uwch na'r cyfraddau sydd ar gael yn y farchnad ar ddyddiad cofnodi'r fantolen.

Nodyn 16 - BUDDSODDIADAU BYRDY MOR

Yn unol â strategaeth rheoli'r trysorlys, ymgwymerwyd â gwerth £4 miliwn o fuddsoddiadau byrdymor yn ystod y flwyddyn sy'n daladwy ar y 3ydd o Orffennaf 2017.

Nodyn 17 - RHESTRAU EIDDO

Dangosir dadansoddiad o falansau stoc diwedd blwyddyn a symudiadau yn ystod y flwyddyn isod.

	Defnyddiau Traul		Offer		Petrol a Disel		Darnau i Gerbydau Cynnal		Offer Gwarchod Personol a Lifrai		Diogelwch Tân yn y Cartref		Cyfanswm	
	2015/16 £000	2016/17 £000	2015/16 £000	2016/17 £000	2015/16 £000	2016/17 £000	2015/16 £000	2016/17 £000	2015/16 £000	2016/17 £000	2015/16 £000	2016/17 £000	2015/16 £000	2016/17 £000
Balans heb ei gasglu ar ddechrau'r flwyddyn	25	26	51	45	68	67	59	63	353	385	42	30	598	616
Pryniadau	98	30	65	73	326	355	56	68	356	251	363	556	1,264	1,333
Adnabuwyd fel gwariant o fewn y flwyddyn	-102	-44	-76	-74	-327	-348	-50	-72	-504	-411	-381	-504	-1,440	-1,453
*Balansau a ddilëwyd	5	0	5	3	0	0	-2	0	180	100	6	-41	194	62
Balans heb ei gasglu ar ddiwedd y flwyddyn	26	12	45	47	67	74	63	59	385	325	30	41	616	558

* Yn cynnwys dychweliadau stoc, dileadau darfodedig ac amrywiannau o ran pris a nifer.

Nodyn 18 - DYLEDWYR

Mawrth 31 2016 £000		Mawrth 31 2017 £000
Ailddatganwyd		
16,297	Cyrff Llywodraethu Canolog	4,304
15	Awdurdodau Lleol Eraill	972
7	Cyrff GIG	5
348	Corfforaethau Cyhoeddus a Chyllidebau Masnachu	0
1,775	Endidau ac Unigolion Eraill	1,393
18,442	Cyfanswm	6,674

Nodyn 19 - ARIAN A CHYFWERTHOEDD ARIAN

Mawrth 31 2016 £000		Mawrth 31 2017 £000
22	Arian a ddelir gan yr Awdurdod	1
1,730	Cyfrifon Banc Cyfredol	6,487
0	Blaendaliadau cyfnod sefydlog	4,000
1,752	Cyfanswm	10,488

Nodyn 20 - CREDYDWYR

Mawrth 31 2016 £000		Mawrth 31 2017 £000
Ailddatganwyd		
1,179	Cyrff Llywodraethu Canolog	1,214
383	Awdurdodau Lleol Eraill	339
0	Cyrff GIG	80
126	Corfforaethau Cyhoeddus a Chyllidebau Masnachu	99
2,547	Endidau ac Unigolion Eraill	2,340
442	Absenoldebau Cronnus (nodyn 27)	717
4,677	Cyfanswm	4,789

Nodyn 21 - DARPARIAETHAU

Mawrth 31 2016 £000		Mawrth 31 2017 £000
40	Darpariaethau	38
40	Cyfanswm	38

Mae'r ddarpariaeth mewn perthynas â dyfarniad cyfreithiol sy'n ymwneud â rheoliadau gweithwyr rhan amser.

Nodyn 22 - CRONFEYDD DEFNYDDADWY

Balans ar y 1af o Ebrill £000	Trosglwyddiadau Allan 2015/16 £000	Trosglwyddiadau I mewn 2015/16 £000	Balans ar yr 31ain o Fawrth 2016 £000		Trosglwyddiadau Allan 2016/17 £000	Trosglwyddiadau I mewn 2016/17 £000	Balans ar yr 31ain o Fawrth 2017 £000
407	0	0	407	Cronfa Criwiau Dydd	-407	0	0
7,487	0	1,669	9,156	Cronfa Rheoli Newid	-2,281	0	6,875
3,535	0	162	3,697	Cronfa Gydraddoli MCP	0	101	3,798
83	-84	91	90	Cronfa Tanwariant wedi'i Rheoli	0	328	418
14	-14	0	0	Cronfa Rheoli Tanwydd	0	0	0
0	0	0	0	Cronfa Hyfforddiant Ymddygiad Tân Adrannol (CYNGOR YMGYNGHOROL CANOLOG Y BRIGADAU TÂN)	0	4,500	4,500
313	-2,481	2,695	527	Derbynion Cyfalaf	-600	825	752
11,839	-2,579	4,617	13,877	<i>Cyfanswm (yn anghynhwysol o'r Gronfa Gyffredinol)</i>	-3,288	5,754	16,343
3,000	0	0	3,000	Y Gronfa Gyffredinol	0	0	3,000
14,839	-2,579	4,617	16,877	Cyfanswm Cronfeydd Defnyddadwy	-3,288	5,754	19,343

Digwyddodd symudiad mewn cronfeydd a glustnodwyd yn ystod y flwyddyn, fel a ganlyn;

- Gwnaed gwariant o £34,000 o'r gronfa tanwariant wrth gefn wedi'i rheoli yn ystod y flwyddyn gyda chais am gyllid diogel ychwanegol sydd gyfystyr â £362,000 gan reolwyr y gwasanaeth fel y mae ar yr 31^{ain} o Fawrth 2017
- Trosglwyddwyd y tanwariant refeniw i gronfa wrth gefn HYTA i gefnogi buddsoddi cyfalaf mewn cyfleuster Hyfforddi Ymddygiad Tân Adrannol (HYTA) a leolir ym Mhorth Caerdydd
- Mae cronfa rheoli newid mewn lle i sicrhau parhad y prosiectau arbedion effeithlonrwydd. Mae symudiadau o fewn y flwyddyn yn ymwneud â phrynu'r system gorchymyn a rheoli i'w ddefnyddio fel rhan o'r Cyd Ganolfan Gwasanaethau Cyhoeddus (Rheoli Tân)
- Cynhelir y gronfa gydraddoli MCP wrth gefn a bodola i sicrhau bydd y cyllid angenrheidiol ar gael i gymhwyso taliadau 'tâl unedol' y dyfodol o'r darparwr MCP a chyfraniadau'r Awdurdod sy'n daladwy dros gyfnod y cytundeb
- Mae derbyniadau cyfalaf ar gael ar gyfer cyllido gwariant cyfalaf ond nas cymhwyswyd at y diben hwnnw ar ddyddiad y fantolen. Derbyniwyd derbyniadau cyfalaf o £824,000 yn ystod y flwyddyn

Y Gronfa Gyffredinol

Yn ychwanegol i'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd uchod, cynhelir Balans y Gronfa Gyffredinol ar lefel leiafswm a ystyrir yn ddigonol i ddarparu lefel o hydwythedd gweinyddol mewn perthynas â mynychder prif ddiwyddiadau/ trychinebau

Nodyn 23 - CRONFEYDD ANNEFNYDDADWY

Mawrth 31 2016		Mawrth 31 2017
£000		£000
-600	Cronfa Derbynion Cyfalaf Gohiriedig	0
-14,943	Cronfeydd Ail-brisio (nodyn 24)	-13,937
-22,673	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf (nodyn 25)	-22,805
713,520	Cronfa Bensiwn (nodyn 26)	872,030
442	Cronfa Wrth Gefn Absenoldebau Cronnus (nodyn 27)	717
675,746	Cyfanswm Cronfeydd Annefnyddadwy	836,005

Nodyn 24 - CRONFA AILBRISIO WRTH GEFN

Mae'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod a gododd o ganlyniad i gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer. Gostyngir y balans pan fydd asedau ag enillion cronnus :

- Yn cael eu hail-brisio ar i lawr neu eu hamharu ac fe gollwyd yr enillion
- yn cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a threulir yr enillion drwy ddibrisiant, neu
- fe'u gwaredir a gwiredir enillion

Mae'r gronfa wrth gefn yn cynnwys enillion ail-brisio a gronwyd ers y 1af o Ebrill 2010 yn unig, sef y dyddiad y crëwyd y Gronfa. Cydgrynhair enillion a gronwyd sy'n codi cyn y dyddiad hwn i'r balans ar y Cyfrif Cymhwys Cyfalaf.

2015/16		2016/17
£000		£000
-16,649	Balans ar y 1af o Ebrill	-14,943
226	Addasiad Amharu	150
732	Y gwahaniaeth rhwng dibrisiant o werth teg a dibrisiant gost hanesyddol (netiwyd o'r dibrisiant cyfansymiol sy'n effeithio'r CAA - Nodyn 25)	850
748	Enillion a gronwyd ar waredu asedau	6
-14,943	Balans ar yr 31ain o Fawrth	-13,937

Nodyn 25 - CYFRIF CYMHWYSO CYFALAF

Amsugna'r Cyfrif Cymhwys Cyfalaf yn wahaniaethau amseru sy'n codi o drefniadau cyfrifo gwahanol ynghylch treuliad asedau nad sy'n gyfredol ac i ariannu caffael, adeiladu neu ehangu'r asedau hynny o dan ddarpariaethau statudol. Caiff y Cyfrif ei ddebydu â chost caffael, adeiladu neu ddyrchafu a ddibrisiant. Codir tâl am golledion amharu a dileadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno (gyda phenodiadau cysoni o'r gronfa ailbrisio i drosi ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol) Caiff y cyfrif ei gredydu â'r symiau a osodwyd naill ochr gan yr Awdurdod fel cyllid ar gyfer cost caffael, adeiladu ac ehangu.

Mae'r cyfrif yn cynnwys enillion cronus a adnabuwyd ar asedau a roddwyd sydd eto i'w defnyddio gan yr Awdurdod.

Yn ogystal, cynhwysa'r cyfrif enillion dibrisiant a gronwyd ar Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer cyn y 1af o Ebrill, 2010, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ail-brisio i ddal enillion o'r fath.

Cyfrif Cymhwys Cyfalaf

2015/16		2016/17
£000		£000
-23,815	Balans ar y 1af o Ebrill	-22,673
-2,685	DIR (nodyn 37)	-2,816
3,914	Dibrisiant (net o Addasiad Ailbrisio nodyn 24)	3,396
188	Gwariant annyrchafol (nodyn 12)	220
-239	Gwariant cyfalaf a ariannwyd gan adnoddau referniw (CERA) (nodyn 37)	-291
-66	Grantiau Cyfalaf (nodyn 37)	-70
0	Asedau a ariannwyd o'r Gronfa Gyffredinol (nodyn 37)	-168
2,511	Gwaredu asedau net nad sy'n gyfredol	197
-2,481	Asedau a ariannwyd o dderbynion cyfalaf	-600
-22,673	Balans ar yr 31ain o Fawrth	-22,805

Nodyn 26 - CRONFA BENSIWN WRTH GEFN

Amsugna'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn wahaniaethau amser sy'n codi o'r trefniadau cyfrifo ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth ac am fuddion ariannol yn unol â darpariaethau statudol. Cyfrifa'r Awdurdod am fuddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno. Enillir y buddion gan weithwyr yn cynilo blynyddoedd o wasanaeth gan ddiweddarau'r rhwymedigaethau a adnabyddir i adlewyrchu chwyddiant, tybiaethau newidiol ac enillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau a roddwyd naill ochr i gwrdd â'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn gofyn yr ariennir unrhyw fuddion a enillir, gan fod yr Awdurdod yn talu cyfraniadau cyflogwr i gronfeydd pensiwn neu, yn y pendraw yn talu am bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Felly, dengys y balans debyd ar y Gronfa Bensiwn Wrth Gefn ddiffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan weithwyr cyfredol a'r gorffennol ac fe roddwyd adnoddau naill ochr gan yr Awdurdod i gwrdd â hwy. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y clustnodir cyllid erbyn y telir y buddion.

2015/16		2016/17
£000		£000
Ailddatganwyd		
807,170	Balans ar y 1af o Ebrill	713,520
-112,500	o Ailfesur y budd budd-daliadau cyfrifoldeb (ased)	142,570
	Dirymiad eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol a	
	ddebydwyd neu a gredydwyd i'r gwarged neu'r diffyg ar	
47,973	ddarpariaeth gwasanaethau o fewn y DIGC	37,980
	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr ac uniongyrchol	
-29,123	taliadau i bensiynwyr sy'n daladwy o fewn y flwyddyn	-22,040
713,520	Balans ar yr 31ain o Fawrth	872,030

Nodyn 27 - CYFRIF ABSENOLDEBAU CRONNUS

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronnus yn amsugno'r gwahaniaethau a fyddai, fel arall, yn codi ar Falans y Gronfa Gyffredinol rhag cronni absenoldebau digolledol a enillwyd ond na chymerwyd o fewn y flwyddyn, er enghraifft, yr hawl i wyliau blynyddol a barhawyd ar yr 31ain o Fawrth. Mae trefniadau statudol yn gofyn y di-rymir effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gan drosglwyddiadau i'r Cyfrif ac oddi wrtho.

2015/16		2016/17
£000		£000
(221)	Balans ar y 1af o Ebrill	(442)
221	Setliad neu ddirymiad y cronniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	442
442	Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol (nodyn 20)	717
(221)	Y swm lle bydd y tâl a godir am gydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno ar sail a gronnwyd yn wahanol i'r gydnabyddiaeth sy'n daladwy o fewn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol. (nodyn 6)	(275)

---

(442) Balans ar yr 31ain o Fawrth

---

(717)

Nodyn 28 - DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU GWEITHREDOL

2015/16 £000		2016/17 £000
18,867	Diffyg Net am Ddarparu Gwasanaethau	15,073
	Addasiadau i Ddiffyg Net am Symudiadau nad sy'n Arian;	
18	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn stoc	-59
10,031	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Dyledwyr	-11,168
1,927	Gostyngiad mewn credydwyr	149
-4,646	Tâl Dibrisiant	-4,466
0	Tâl Amhariad	0
0	Enillion ar waredu asedau	22
-18,850	Diwygiadau SAA 19	-15,940
-220	Eitemau eraill nad sy'n arian a godwyd ar y diffyg net am ddarparu gwasanaethau	-275
-11,740	Llai'r Cyfanswm	-31,737
	Addasiadau am eitemau a gynhwysir yn y diffyg net ar Ddarpariaeth Gwasanaethau sy'n Weithgareddau Buddsoddi ac Ariannol;	
-1,941	Llog sy'n Daladwy	-1,970
57	Llog sy'n Dderbyniadwy	68
0	Grantiau Cyfalaf	22
-1,884	Llai'r Cyfanswm	-1,880
5,243	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredol	-18,544

Nodyn 29 - DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI AC ARIANNOL

2015/16		2016/17
£000		£000
5,188	Prynu eiddo, peiriannau trymion ac offer, eiddo buddsoddol ac asedau anffiniol.	2,457
0	Pwrcasiad buddsoddiadau byrdymor a hirdymor.	4,000
-2,695	Enillion o werthiant eiddo, peiriannau trymion ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anffiniol	-824
0	Enillion o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor	0
2,493	Llif arian (i mewn)/all-lif net o weithgareddau buddsoddol	5,633
-793	Derbyniadau arian o fenthycia byrdymor a hirdymor	0
-57	Derbyniadau eraill o weithgareddau ariannol	-58
382	Taliadau arian am leihau'r rhwymedigaethau sy'n weddill mewn perthynas â lesuedd cyllid a chytundebau Menter Cyllid Preifat sy'n parhau ar y fantolen	347
1,902	Ad-daliadau o fenthyciadau byrdymor a hirdymor	1,909
1,984	Taliadau eraill am weithgareddau ariannol	1,977
3,418	Llif arian (i mewn) / all-lif net o weithgareddau ariannol	4,175

Nodyn 30 - LWFANSAU AELODAU

Yn ystod 2016/2017, o dan Ddeddf Awdurdodau Lleol (Iwfansau ar gyfer Rheoliadau Aelodau'r Awdurdodau Tân) (Cymru) 2004, roedd y cyfraddau blynyddol canlynol yn daladwy;

2015/16		2016/17
£000		£000
10	Cadeirydd	10
5	Dirprwy Gadeirydd/Cadeirydd y Pwyllgor	5
2	Aelod	2
59	Cyfanswm Iwfansau'r aelodau	59
5	Cyfanswm treuliau'r aelodau	4

Cyfansoddir yr Awdurdod Tân ac Achub o 24 cynghorydd o'r 10 Awdurdod Lleol sy'n cyfuno i'w ffurfio. Talwyd holl dreuliau'r aelodau fel ad-daliad o gostau ar drywydd dyletswyddau.

Nodyn 31 - CYDNABYDDIAETH I SWYDDOGION

Mae'r gydnabyddiaeth a delir i uwch weithwyr yr Awdurdod fel a ganlyn:

		Cyflog	Treuliau	*Buddion mewn Nwyddau	Cyfanswm ac Eithrio Pensiwn	Pensiwn Gweithwyr	Tâl Gros
Teitl :	Blwyddyn	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Prif Swyddog Tân	2016/17	129	2	6	137	33	170
	2015/16	128	2	6	136	33	169
Dirprwy Brif Swyddog	2016/17	98	2	0	100	14	114
	2015/16 Ailddatganwyd	97	2	0	99	14	113
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol - Darparu Gwasanaethau	2016/17	97	1	4	102	25	127
	2015/16	96	1	4	101	24	125
Prif Swyddog Tân Cynorthwyol - Gwasanaethau Technegol	2016/17	97	1	4	102	14	116
	2015/16	97	1	4	102	13	115
Prif Swyddog Cynorthwyol - Gwasanaethau Pobl	2016/17	92	2	0	94	13	107
	2015/16 Ailddatganwyd	91	1	0	92	13	105

*Mae buddion mewn nwyddau yn perthyn i lwfans am gerbyd ar gynllun prydles ceir y Gwasanaeth

Talwyd gweithwyr yr Awdurdod a oedd yn derbyn mwy na £60,000 o gydnabyddiaeth y flwyddyn y symiau canlynol:

Cromfach Cyflog	Rhif 2015/16	Rhif 2016/17
£60,000 i £64,999	9	10
£65,000 i 69,999	0	1
£70,000 i £74,999	1	0
£75,000 i 79,999	2	2
£80,000 i £84,999	2	3
£85,000 i 89,999	0	0
£90,000 i £94,999	1	1
£95,000 i 99,999	3	2
£100,000 i 104,999	0	1
£105,000 i £109,000	0	0
£110,000 i £114,999	0	0
£115,000 i 119,999	0	0
£120,000 i £124,999	0	0
£125,000 i 129,999	0	0
£130,000 i £134,999	1	1
£135,000 i 139,999	0	0

Roedd cydnabyddiaeth yn cynnwys pob swm a dalwyd i weithiwr, neu a gafodd ei dderbyn ganddo, a lwfansau traul a godir drwy dreth a gwerth arian buddion. Nid yw'r data uchod yn cynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr neu ddyledion cyflog.

Hefyd, cynhwysir unigolion a adroddwyd o fewn y cromfachau cyflog cromfachau uchod yn nhabl cydnabyddiaeth uwch swyddogion uchod.

Y gydnabyddiaeth ganolrifol ar draws y Gwasanaeth ar gyfer 2016 yw £17,000 a chymhareb cydnabyddiaeth y PST i'r gydnabyddiaeth ganolrifol yw 4.35 : 1.

Y gydnabyddiaeth ganolrifol ar draws y Gwasanaeth ar gyfer 2015 oedd £28,000 a chymhareb cydnabyddiaeth y PST i'r gydnabyddiaeth ganolrifol yw 4.57 : 1.

Nodyn 32 - PECYNNAU YMADAEL

Nodir niferoedd y pecynnau ymadael a chost gyfansymiol y rhain i bob band cost yn y tabl isod:

(a) Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	(b) Nifer y diswyddiadau gorfodol		(c) Nifer yr ymadawiadau eraill a gytunwyd		(d) Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael fesul band cost (b) a (c)		(e) Cost gyfansymiol pecynnau ymadael ym mhob band	
	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16 £000	2016/17 £000
£0 - £20,000	27	0	0	0	27	0	148	0
£20,000 - £40,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£40,000 - £60,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£60,000 - £80,000	0	0	0	0	0	0	0	0
£80,000 - £100,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	27	0	0	0	27	0	148	0

Nodyn 33 - BUDDION TERFYNU

Cronnwyd buddion terfynu gweithwyr pan wnaed a derbyniwyd cynigion o fewn y flwyddyn. Codwyd tâl am y taliadau diswyddo a amlinellwyd uchod i'r gyllideb referniw blyneddol gyda phensiynau'n cynrychioli'r unig rwymedigaeth arall sy'n ddyledus. Cynhwyswyd rhwymedigaethau o fewn y rhwymedigaethau pensiwn o dan SAA 19 ac fe'u cynhwyswyd o fewn nodyn 42 o'r datgeliad pensiwn.

Nodyn 34 - COSTAU ARCHWILWYR ALLANOL

2015/2016 £000		2016/2017 £000
0	Ffioedd sy'n daladwy am wasanaethau archwilio ychwanegol (Archwiliad 15-16)	27
54	Ffioedd a delir i Archwilydd Cyffredinol Cymru am wasanaethau archwilio allanol ar gyfer 2016/17	72
0	Ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas â gwasanaethau eraill a ddarparwyd gan yr archwilydd penodedig (NFI* a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol)	4
54	Cyfanswm	103

* Cyfranogiad yn y Fenter Twyll Cenedlaethol (MTG) sy'n digwydd bob dwy flynedd.

Nodyn 35 - GRANTIAU

Adnabyddir enillion sy'n perthyn i grantiau ac asedau a roddwyd yn y DCIG. Credydur incwm yn y man lle bu i'r Awdurdod gwrdd â phob amod a chyfyngiad a gytunwyd â'r endid sy'n darparu'r cynnydd. (Caiff grantiau gan Lywodraeth Cymru eu marcio fel LI C)

2015/16		2016/17
£'000		£'000
	Refeniw	
774	Lleihau Risg Cymunedol (LI C)	751
973	Dimensiynau Newydd a Chyllid Chwilio ac Achub Trefol (LI C)	936
0	MTFA (LI C)	38
55	Rhaglen Gyflogadwyedd	0
58	Arolygydd Adeiladau'r Goron (LI C)	60
66	Arall*	121
632	Cyswllt Tân (LI C)	632
0	OGP a Diffibrilwyr (LI C)	18
2,558		2,556
	Cyfalaf	
66	Cerbydau Pob Tirwedd (CPT)	0
0	Cerbydau Trais Domestig DC (LI C)	23
0	Cit OGP ysgafn (LI C)	47
66		70

* Mae grantiau eraill (cyllido allanol) yn cynnwys cyllido prosiectau bach anghylchol.

Nodyn 36 - PARTIÖN PERTHNASOL

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod ddatgelu trafodion materol â phartïon perthnasol - (cyrff) neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu'r Awdurdod neu i gael eu rheoli neu'u dylanwadu gan yr Awdurdod. Caniatâ datgelu'r trafodion hyn ddarllenwyr i asesu'r graddau y gallai'r Awdurdod gael ei rhwystro yn ei allu i fargeinio'n agored.

TRAFODION PARTIÖN CYSYLLTIEDIG

Mae gan Awdurdod Tân ac Achub De Cymru nifer o gysylltiadau â'r awdurdodau cyfansoddol:

- Mae pob aelod o'r Awdurdod Tân ac Achub hefyd yn aelod o un o'r awdurdodau llywodraeth leol gyfansoddol

Yn ystod y flwyddyn, cododd trafodion â'r partiön cysylltiedig a ddangosir isod.

Cyllid a Dderbynnir o awdurdodau cyfansoddol	Incwm £000	Gwariant £000
CBS Blaenau Gwent	3,171	2
CBS Pen-y-bont ar Ogwr	6,541	4
CBS Caerffili	8,279	7
Cyngor Sir Caerdydd	16,776	158
CBS Merthyr Tudful	2,748	2
Cyngor Sir Fynwy	4,209	4
Cyngor Bwrdeistref Sirol Casnewydd	6,892	7
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	10,789	132
CBS Torfaen	4,208	3
CBS Bro Morgannwg	5,898	8
	69,511	327

Taliadau i gynnwys costau am gyflenwadau a gwasanaethau. Hefyd yn gynnwysedig mae costau cysylltiol pensiynau heb eu hariannu, diwygiadau pensiynau tân a thaliadau cyflogres. Diystyrwyd Cyfraddau Annomestig Cenedlaethol (CAC) o'r uchod.

Gofynnwyd i aelodau ac uwchswyddogion yr Awdurdod ddatgan unrhyw drafodion trydydd parti yn ystod y flwyddyn. Datgelodd y datganiadau a dderbyniwyd ystod o bartïon perthnasol posib, gyda'r canlynol yn cynrychioli'r unig berthnasau lle gwnaed taliadau.

Sefydliad Parti Perthnasol	Natur y berthynas	Nifer y trafodion	Taliadau £000
Gofal a Thrwsio Merthyr Tudful	Aelod AARh P – Mewn safle rheoli cyffredinol/rheoli	12	2
Comisiynydd yr Heddlu a Throsedd i Dde Cymru	Aelod AARh P – Cynrychiolydd Heddlu De Cymru	4	12
Maes Awyr Caerdydd	Aelod AARh P – Enwebai Pwyllgor Ymgynghorol Maes Awyr Caerdydd	11	75

Mae'r Dirprwy Brif Swyddog yn briod â Phrif Weithredwr Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful. Nodir pob taliad a wnaed i Gyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful uchod.

Gwelir Llywodraeth Cymru fel parti perthnasol o ganlyniad i'w reolaeth o ddeddfwriaeth a chyllido perthnasol. Mae'r unig drafodion ariannol sylweddol â Llywodraeth Cymru yn ymwneud â'r grant atodol i ariannu pensiynau Ymladdwyr Tân (gweler Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân) a grantiau (gweler Nodyn 35).

Lluniwyd y nodyn hwn yn unol â'r dehongliad a'r ddealltwriaeth gyfredol o SAA24 a'i chymhwysedd i'r sector cyhoeddus.

Nodyn 37 - CYFALAF GWARIANT AC ARIANNU CYFALAF

2015/16		2016/17
£000		£000
46,165	<i>Gofynion Ariannu Cyfalaf Agoriadol (GAC)</i>	45,810
5,153	Buddsoddiad Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer (nodyn 12)	2,473
5,153	<i>Cyfanswm yr Atodiadau</i>	2,473
	<i>Ffynonellau cyllid</i>	
-66	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill (nodyn 35)	-70
0	Symiau a osodwyd naill ochr o'r referniw (nodyn 25)	-168
-239	Cyfraniadau referniw uniongyrchol (nodyn 25)	-291
-2,685	DIR/ prif gronfa benthyciadau (nodyn 25)	-2,816
-2,481	Derbynion Cyfalaf	-600
-37	Addasiad i'r GAC am waredu les cyllid	0
45,810	<i>Gofynion Ariannu Cyfalaf (GAC) Cloi</i>	44,338
	<i>Cynnydd yn yr angen sylfaenol i fenthyca</i>	
-355	<i>Cynnydd/(Gostyngiad) mewn GAC</i>	-1,472

Achosir gwariant cyfalaf ar gynlluniau sydd â bywyd y tu hwnt i flwyddyn, ac sy'n cael eu hariannu i raddau helaeth gan gymysgedd o fenthyciadau neu gyfraniadau referniw, er y gellir defnyddio anfonebau cyfalaf nawr ac yn y dyfodol.

*Datgelwyd meddalwedd ar wahân yn 2016/17, ac fe'i dangosir o dan OGP (Offer TGCh) yn 2015/16.

Roedd y gwariant/atodiadau cyfalaf yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

2015/16		2016/17
£000	Cynllun	£000
2,500	Cerbydau	1,251
1,845	Ailwampio Gorsafoedd	394
604	TGCh	448
204	Offer	212
0	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	168
5,153		2,473

Nodyn 38 - CYLLIDO GWARIANT CYFALAF

Ariannwyd gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

2015/16		2016/17
£000		£000
0	Benthyciadau allanol	0
239	Cyfraniad Refeniw (nodyn 37)	291
0	Cronfeydd (nodyn 25)	168
66	Ariannu grant (nodyn 35)	70
2,367	Benthyca Mewnol	1,344
2,481	Derbynion Cyfalaf (nodyn 25)	600
5,153	Cyfanswm	2,473

Nodyn 39 - YMRWYMIADAU CYFALAF

Mae'r Awdurdod yn ymrwymedig i wariant cyfalaf mewn cyfnodau dilynol sy'n codi o gontractau yr ymrwymwyd â hwy ar ddyddiad y fantolen. Mae'r gwariant cyfalaf a ymrwymwyd ar yr 31ain o Fawrth 2017 am gyfnodau i'r dyfodol cyfystyr â £2.118m: £1.384m). Mae'r ymrwymadau'n gysylltiedig â'r rhaglen adnewyddu cerbydau (RhAC), ailwampio eiddo, y rhaglen TGCh (gan gynnwys y system Rheoli Gorchymyn ar gyfer y Rhaglen Cyd-Reoli Tân).

Nodyn 40 - PRYDLESAU

Caffaelodd yr Awdurdod nifer o beiriannau dŵr ag ysgol o dan lesioedd cyllid.

Caiff yr asedau a gafaelwyd o dan y lesioedd hyn eu cario fel Eiddo, Peiriannau Trymion ac Offer yn y Fantolen o dan y symiau net dilynol.

Ased	Mawrth 31 2016	Mawrth 31 2017
	£000	£000
Cerbydau	171	86

Mae'r Awdurdod yn ymroddedig i wneud taliadau lleiafsymiol o dan y lesioedd hyn yn cynnwys setliad y rhwymedigaethau hirdymor am log ar y cerbydau a gafaelwyd gan yr Awdurdod a chostau ariannol fydd yn daladwy i'r Awdurdod mewn blynyddoedd i ddod tra bydd y rhwymedigaeth yn parhau'n ddyledus. Cynhwysa taliadau les lleiafsymiol y symiau canlynol.

	Mawrth 31 2016	Mawrth 31ain
	£000	£000
Rhwymedigaethau lesioedd cyllid (gwerth presennol net o daliadau lleiafswm les):	180	90
Costau ariannol sy'n daladwy mewn blynyddoedd i ddod	0	0
Taliad Lleiafswm Les	180	90

Telir y taliadau lleiafswm les dros y cyfnodau canlynol:

	Taliad Lleiafswm Les		Rhwymedigaethau Lesioedd Cyllid	
	Mawrth 31ain 2016	Mawrth 31ain 2017	Mawrth 31ain 2016	Mawrth 31ain 2017
	£000	£000	£000	£000
Ddim yn hwy na blwyddyn	90	90	90	90
Yn hwy na blwyddyn ond nid yn hwy na phum mlynedd	90	0	90	0
Yn hwy na phum mlynedd	0	0	0	0
	180	90	180	90

Nodyn 41 - MCP.

Yn ystod blwyddyn ariannol 2005/06, aeth yr Awdurdod i drefniant Menter Cyllid Preifat (MCP) ar gyfer darparu canolfan hyfforddi ym Mhorth Caerdydd. Bydd y trefniant yn ei le tan fis Medi 2030. Mae ymrwymiad o £15.8m (Gwerth Net Cyfredol) dros hyd y cytundeb, sydd i'w hariannu gan gyfuniad o Gredydau MCP, a gytunwyd gan adnoddau Llywodraeth Cymru a'r Awdurdod Tân ac Achub.

Mae'r Awdurdod yn cwrdd â chostau'r Tâl Unedol o'i adnoddau ei hun ac yn derbyn cyllid blynyddol gan Lywodraeth Cymru. Mae proffil cyllido'r Cynulliad yn gostwng yn flynyddol hyd derfyn cyfnod y cytundeb, tra bo'r tâl unedol sy'n daladwy gan yr Awdurdod yn cynyddu'n flynyddol dros yr un cyfnod. Canlyniad hwn yw "gwarged" adnoddau ar gyfer y MCP o'i gymharu â thaliadau ar gyfer cyfnod cychwynol cyfnod y cytundeb. Gosodwyd symiau gwarged naill ochr mewn cronfa wedi'i chlustnodi i ariannu rhan olaf cyfnod y cytundeb lle bydd taliadau blynyddol yn fwy na'r adnoddau blynyddol.

Ar yr 31ain o Fawrth 2017, balans cronfa gyfartalu wedi'i chlustnodi'r MCP yw £3.798 miliwn.

Rhennir cyfanswm y taliad unedol i elfen dâl gwasanaeth, ad-daliad yr elfen rhwymedigaeth a'r elfen log. Dangosir y taliadau isod:-

2015/16 £'000	Tâl Unedol	2016/17 £'000
1,154	Elfen Dâl Gwasanaeth	1,205
520	Elfen Log	504
245	Rhwymedigaeth Prydles Ariannol	257
1,919	Cyfanswm	1,966

Gwneir y taliadau hyn ar hyd bywyd y cytundeb MCP a manylir amcangyfrifon ar gyfer y blynyddoedd dilynol isod yn ôl prisiau cyfredol:-

Tâl Unedol	Yn daladwy i mewn 2017/18 £'000	Taladwy 2 - 5 mlynedd £'000	Yn daladwy 6 – 10 o flynyddoedd £'000	Yn daladwy 11 – 16 o flynyddoedd £'000
Elfen Dâl Gwasanaeth	1,223	7,491	8,284	4,027
Elfen Log	496	2,171	1,820	868
Rhwymedigaeth Prydles Ariannol	293	1,102	1,971	1,707
Cyfanswm	2,012	10,764	12,075	6,602

Bu, a bydd ariannu blynyddol gan Lywodraeth Cymru yn dderbyniadwy am fywyd y cytundeb ac fe'i manylir yn y tabl isod;

Cyllido	2016/17 £'000	2017/18 £'000	2018/19 - 2022/23 £'000	2023/24 - 2027/28 £'000	2028/29 - 2032/33 £'000

Grant	1,200	1,161	5,216	4,236	1,756
-------	-------	-------	-------	-------	-------

Dileer Prydles Ariannol Rhwymedigaeth MCP dros fywyd y cytundeb MCP. Mae'r tabl isod yn nodi'r symudiad blynyddol;

2015/16 £'000	Rhwymedigaeth Prydles MCP	Symudiad £'000	2016/17 £'000
257	Byrdymor		293
5,073	Hirdymor		4,780
5,330		-257	5,073

Nodyn 42 -PENSIYNAU (SAA 19)

(i) Gwasanaethau Llywodraeth Leol a Staff Rheoli

Yn 2016/17, talodd yr Awdurdod £1.240 miliwn o gyfraniadau pensiynadwy'r gweithiwr i'r 'gronfa' sy'n darparu buddion diffiniedig i aelodau sy'n berthynol i dâl a gwasanaeth. Am y chwe blynedd ddiwethaf, mynegwyd ffigwr diffyg y cyfraniadau fel swm arian i amddiffyn y gronfa rhag amrywiadau cyflogres. O dan reoliadau pensiynau cyfredol, gosodwyd cyfraddau cyfraniad i gwrdd â 100% o rwymedigaethau cyfansymiol 'y Gronfa'.

Amcangyfrifir cyfraniadau pensiwn i'w talu i'r cynllun ar gyfer y flwyddyn ariannol 2017/18 fydd £1.125 miliwn i'r cyflogwr. Cynllun buddion diffiniedig a ariannwyd yw'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (ond sydd hefyd yn cynnwys rhai pensiynau sydd heb eu hariannu) â buddion a enillwyd hyd at yr 31ain o Fawrth 2015 yn cael eu cysylltu i'r cyflog terfynol. Mae buddion wedi'r 31ain o Fawrth 2015 yn seiliedig ar gynllun Cyfartaledd Enillion Gyrfa Ail-brisiedig (CARE).

Mae'r trefniadau pensiwn sydd heb eu cyllido (Blynyddoedd Digolledol Ychwanegol) yn ymwneud â buddion terfynu a wnaed ar sail ddewisol ar adeg ymddeoliad cynnar.

Gellir canfod gwybodaeth bellach ar Gronfa Bensiwn RCT yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon y Gronfa Bensiwn sydd ar gael ar gais o'r Adran Bensiynau, C.B.S. Rhondda Cynon Taf. Tŷ Bronwydd, Y Porth, Rhondda, CF39 9DL neu ar y wefan rctpensions.org.uk

(ii) Ymladdwyr Tân

Cynllun heb ei hariannu sydd â buddion diffiniedig yw Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân. Yn 2016/17, talodd yr Awdurdod £5.452 miliwn o gyfraniadau pensiwn cyflogwr. Roedd pensiynau a dalwyd o refeniwiau cyfwerth â £964,000. Am 2017/18, amcangyfrifir bod cyfraniadau'r cyflogwr i'r cynllun yn £5.3 miliwn a'r amcangyfrif cyfredol i bensiynau a dalwyd o'r refeniw yw £948,000. Talwyd mwyafrif y taliadau pensiwn i Ymladdwyr Tân a ymddeolodd o Gyfrif Cronfa Bensiwn gwahanol a weinyddir gan yr Awdurdod - gellir canfod manylion o'r Gronfa a sut y'i gweithredir ar Dudalen 80.

Ar Ebrill y 1af 2015, cyflwynwyd cynllun pensiwn 2015 yn ychwanegol i gynllun gwreiddiol CPYT 1992 a'r CPNYT 2006 (newydd). Cyflwynodd cynllun 2015 gyfraddau cyfrannu newydd i gyflogwyr a gweithwyr ill dau a buddion pensynwr canlynol mewn ymdrech at fforddiadwyedd. Bydd aelodau o gynlluniau 1992 a 2006 nad sy'n cwrdd â'r meini prawf rhagnodedig yn trosglwyddo i gynllun 2015 o dan drefniant bigfeinio. Cyfunir y tri chynllun o fewn y tablau dilynol.

Trafodion sy'n Berthynol i Fuddion Ôl-gyflogaeth.

Yn unol â gofynion Safon Adroddiadau Ariannol Rhif 19 – Buddion Ymddeol (SAA 19), rhaid i'r Awdurdod ddatgelu'r wybodaeth benodol sy'n ymwneud ag asedau, rhwymedigaethau, incwm a gwariant sy'n ymwneud â chynlluniau pensiwn ei weithwyr. Fel yr eglurwyd yn yr 'Arferion Cyfrifo', cyfranoga'r Awdurdod mewn dau gynllun - Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân i Ymladdwyr Tân llawn amser, sydd heb ei ariannu, a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn RCT) i'r gweithwyr eraill a weinyddir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Yn ogystal, gwnaeth yr Awdurdod drefniadau i dalu blynyddoedd ategol y tu allan i ddarpariaeth y cynllun i ambell weithiwr a ymddeolodd.

I gydymffurfio â SAA19, mae'r Awdurdod yn penodi actwariaid yn flynyddol i asesu asedau a rhwymedigaethau'r naill gynllun a'r llall. Penodwyd Aon Hewitt i asesu'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac Adran Actwaraidd y Llywodraeth i asesu cynllun yr Ymladdwyr Tân fel y maent yn berthnasol i weithwyr presennol a chyfredol Awdurdod Tân ac Achub De Cymru. Ar gyfer cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, asesodd yr actwari taw'r rhwymedigaeth net i'r Awdurdod fel y mae ar yr 31ain o Fawrth 2017 oedd £22 miliwn (£15.46 miliwn ar yr 31ain o Fawrth 2016,) ac i Gynllun yr Ymladdwyr Tân, y rhwymedigaeth oedd £850 miliwn fel ag yr oedd ar yr 31ain o Fawrth 2017 (£698 miliwn ar yr 31ain o Fawrth 2016). Gellir canfod ymddatodiad o asedau a rhwymedigaethau'r ddau gynllun a'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau actwaraidd dros y ddalen.

2015/16 £000	Symudiadau ar y Gronfa Bensiwn Wrth Gefn	2016/17 £000
	Cyfrif Incwm a Gwariant	
	Cost Net i'r Gwasanaeth	
	Cost Gwasanaeth Cyfredol	
-14,720	- Ymladdwyr Tân	-10,620
-1,910	- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	-1,730
	Costau Blaenorol i'r Gwasanaeth	
-4,863	- Ymladdwyr Tân	-500
0	- * Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	0
	Gwariant Gweithredol Net	
	Cost Llog	
-25,880	- Ymladdwyr Tân	-24,610
-2,140	- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	-2,230
	Adenillion Disgwyliedig ar Asedau Pensiwn	
0	- Ymladdwyr Tân	0
1,540	- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	1,710
	Cyfanswm buddion Ôl-gyflogaeth a godir ar y gwarged neu ddiffyg am ddarpariaeth gwasanaethau	
-47,973		-37,980
	o Ailfesur y budd budd-daliadau cyfrifoldeb (ased)	
107,980	- Ymladdwyr Tân	-136,540
4,520	- * Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	-6,030
	Cyfanswm buddion Ôl-gyflogaeth a godir ar y D.I.G.C.	
64,527		-180,550
	Datganiad Symudiad Cronfeydd	
807,170	Mantolen Agoriadol ar y 1af o Ebrill	713,520
-64,527	Dirymiad Taliadau Net ar gyfer SAA 19	180,550
	Swm Gwirioneddol a Godwyd yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	
	Balans am bensiynau yn y flwyddyn	
	Cyfraniadau'r Cyflogwr	
-1,280	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	-1,270
-27,953	Buddion ymddeoliad a dalwyd i Ymladdwyr Tân	-20,870
110	Trosglwyddiadau i mewn	100
-93,650	Symudiad ar y Gronfa Bensiwn	158,510
713,520	Balans Cloi	872,030

* Mae symudiadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ar y gronfa bensiwn yn gynhwysol o drefniadau buddion pensiwn heb eu hariannu;
2016/17 – Cost Llog o £20,000 colled actwaraidd o £70,000 a buddion net a dalwyd o £30,000.

Cynlluniau Pensiwn - Asedau/ Rhwymedigaethau

Roedd cyfran amcangyfrifol asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod o'r 31ain o Fawrth 2013 hyd yr 31ain o Fawrth 2017 fel a ganlyn:

	Mawrth 31ain				
	2013	2014	2015	2016	2017
Cyfran amcangyfrifol y rhwymedigaethau yng Nghynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân	-733,140	-721,520	-788,420	-698,060	-849,560
Cyfran amcangyfrifol y rhwymedigaethau yng Nghronfa Bensiwn Rhondda Cynon Taf	-61,360	-56,170	-65,260	-63,980	-80,250
Cyfanswm rhwymedigaethau	-794,500	-777,690	-853,680	-762,040	-929,810
Cyfran o asedau yng Nghynllun Pensiwn Rhondda Cynon Taf	35,990	39,960	46,510	48,520	57,780
Gwarged Pensiwn Net	-758,510	-737,730	-807,170	-713,520	-872,030

Caiff rhwymedigaethau eu prisio ar sail actwariaidd gan ddefnyddio'r dull uned rhagweledig, sy'n asesu rhwymedigaethau dyfodol y gronfa wedi'u gostwng i'w gwerth cyfredol. Prisiwyd Cynllun yr Ymladdwyr Tân gan Adran Actwariaidd y Llywodraeth a phrisiwyd rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn y Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus gan Aon Hewitt, cwmni o actwariaid annibynnol. Y brif dybiaeth a ddefnyddiwyd yn y cyfrifiadau yw fel a ganlyn;

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau

	Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân		Cronfa'r Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus	
	2016 %	2017 %	2016 %	2017 %
Cyfradd Chwyddiant;				
MPM			2.9	3.1
MPD	2.2	2.35	1.8	2.0
Cyfradd Cynnydd mewn Cyflogau	4.2	4.35	3.3	3.25
Cyfradd Cynnydd mewn Pensiynau	2.2	2.35	1.8	2.0
Cyfradd y Cynllun Gostyngiadol Rhwymedigaethau	3.55	2.65	3.5	2.6
Disgwyliad oes i'r dyfodol yn 65 Dynion				
Pensiynwyr Cyfredol	22.3	22.4	23.1	22.8
Pensiynwyr y Dyfodol	24.6	24.7	25.3	25.0
Menywod				

Pensiynwyr Cyfredol	22.3	22.4	26.0	24.9
Pensiynwyr y Dyfodol	24.6	24.7	28.4	27.2

Dadansoddiad sensitifrwydd

Amcangyfrifodd actiwari'r cynllun CP LI L yr effaith amcangyfrifol o newid y tybiaethau allweddol ar werth presennol yr ymrwymiad budd diffiniedig a ariannwyd. Ym mhob achos, dim ond y dybiaeth y soniwyd amdano a ddiwygiwyd - mae pob tybiaeth arall yn parhau'r un peth.

Rhagdybiaeth o'r gyfradd ddisgownt

Addasiad i'r gyfradd ddisgownt	+0.1% y flwyddyn.	-0.1% y flwyddyn.
Gwerth presennol yr ymrwymiad cyfansymiol (£m)	78.06	81.26
% o newid gwerth presennol yr ymrwymiad cyfan	-2.0%	2.0%
Cost arfaethedig i'r gwasanaeth (£m)	2.27	2.42
Newid canrannol amcangyfrifol o ran cost gwasanaeth arfaethedig	-3.1%	3.2%

Cyfradd cynnydd cyffredinol mewn cyflogau

*** Addasiadau i gyfradd cynyddu cyflog	+0.1% y flwyddyn.	-0.1% y flwyddyn.
Gwerth presennol yr ymrwymiad cyfansymiol (£m)	80.07	79.22
% o newid gwerth presennol yr ymrwymiad cyfan	0.5%	-0.5%
Cost arfaethedig i'r gwasanaeth (£m)	2.34	2.34
Newid canrannol amcangyfrifol o ran cost gwasanaeth arfaethedig	0.0%	0.0%

Cyfradd y cynnydd i bensiynau mewn tâl a thybiaethau pensiwn gohiriedig a chyfradd ail-brisio o dybiaethau cyfrifon pensiwn.

Addasiad i'r gyfradd ddisgownt	+0.1% y flwyddyn.	-0.1% y flwyddyn.
Gwerth presennol yr ymrwymiad cyfansymiol (£m)	80.82	78.48
% o newid gwerth presennol yr ymrwymiad cyfan	1.5%	-1.5%
Cost arfaethedig i'r gwasanaeth (£m)	2.42	2.27
Newid canrannol amcangyfrifol o ran cost gwasanaeth arfaethedig	3.2%	-3.1%

Tybiaeth marwolaeth ôl ymddeoliad

Addasiad i'r gyfradd ddisgownt	- blwyddyn	+blwyddyn
Gwerth presennol yr ymrwymiad cyfansymiol (£m)	82.01	77.29
% o newid gwerth presennol yr ymrwymiad cyfan	3.0%	-3.0%
Cost arfaethedig i'r gwasanaeth (£m)	2.43	2.25
Newid canrannol amcangyfrifol o ran cost gwasanaeth arfaethedig	3.7%	-3.6%

Amcangyfrifodd actwari Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân yr effaith amcangyfrifol o newid y tybiaethau allweddol ar werth cyfredol yr ymrwymiad budd diffiniedig.

Effaith ar yr ymrwymiad budd-daliadau diffiniedig		
	%	£ Miliwn
Cyfradd disgowntio rhwymedigaethau'r cynllun +0.5% y flwyddyn.	-9.4%	-79.9
Cyfradd cynnydd hirdymor mewn cyflogau o +0.5% y flwyddyn.	1.3%	10.8
Cyfradd cynnydd mewn pensiynau / ail-brisio gohiriedig +0.5% y flwyddyn	8.7%	73.6
Disgwyliad oes: pob pensiynwr yn amodol ar hirhoedledd unigolyn 1 flynedd yn iau na'r hyn a dybiwyd	2.7%	22.8
Ymddeoliad Cynnar: pob aelod y tybiwyd iddynt ymddeol blwyddyn yn hwyrach na'r hyn a ddisgwyliwyd	0.0%	0.1

Asedau

Cynllun heb ei hariannu yw Cynllun Pensiwn yr Ymladdwyr Tân ac fel y cyfryw nid yw'n dal unrhyw asedau i gynhyrchu incwm i fodloni rhwymedigaethau'r cynllun. Caiff cyllid ar gyfer y taliadau a wnaed o'r cynllun eu cwrdd gan gyfraniadau gweithwyr a chyflogwyr yn ystod y flwyddyn ynghyd â grant blynyddol gan Lywodraeth Cymru.

Cynllun a ariannwyd yw Cynllun Pensiwn y Llywodraeth Leol ac, fel y cyfryw, a adeiladodd asedau dros y blynyddoedd i gynhyrchu incwm i gwrdd â rhwymedigaethau'r dyfodol. Rhoddir gwerth am asedau yng Nghronfa Bensiwn RCT am bris teg, yn bennaf gwerth cynnig am fuddsoddiadau, ac maent yn cynnwys :

	%
2017	
Soddgyfrannau Buddsoddiadau	72.6
Bondiau	19.4
Asedau Eraill	8.0
Cyfanswm	100.0
2016	
Soddgyfrannau Buddsoddiadau	70.1
Bondiau	19.8
Asedau Eraill	10.1
Cyfanswm	100.0

Yr adenillion cyfansymiol ar asedau pensiwn ar gyfer 2016/17 oedd 18.7% (2015/16: 3.6%).

Gellir dadansoddi'r symudiad mewn diffyg pensiynau ar gyfer y flwyddyn ar sail gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun.

2015/16 £000 Ymladdwyr Tân	2015/16 £000 Llywodraeth Leol a	Rhwymedigaethau	2016/17 £000 Ymladdwyr Tân	2016/17 £000 Llywodraeth Leol a

	Gwasanaethau Cyhoeddus			Gwasanaethau Cyhoeddus
-788,420	-65,260	Balans ar y 1af o Ebrill	-698,060	-63,980
-14,720	-1,910	Cost Gwasanaeth Cyfredol	-10,620	-1,730
-25,880	-2,140	Llog	-24,610	-2,230
-3,860	-520	Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	-3,920	-500
107,980	4,410	Enillion a Cholledion Actwaraidd	-136,540	-13,210
31,813	1,440	Buddion a Delir	24,790	1,400
-4,863	0	Costau Blaenorol i'r Gwasanaeth	-500	0
-110	0	Trosglwyddiadau i mewn	-100	0
-698,060	-63,980	Rhwymedigaethau Pensiwn Diwedd Blwyddyn	-849,560	-80,250

Newidiadau i werth teg asedau yn ystod y cyfnod cyfrifo

2015/16		2016/17
£000	Asedau	£000
Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus		Llywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus
46,510	Balans ar y 1af o Ebrill	48,520
1,540	Adenillion ar Asedau Pensiwn	1,710
110	Enillion / Colledion Actwaraidd ar Asedau	7,180
1,250	Cyfraniadau'r cyflogwr	1,240
520	Cyfraniadau aelodau'r Cynllun	500
-1,410	Buddion net a dalwyd*	-1,370
48,520	Asedau Pensiwn Diwedd Blwyddyn	57,780

* Yn cynnwys buddion llif arian net o'r Gronfa mewn perthynas â'r cyflogwr, gan gynnwys lwfans bras am gost ddisgwyliedig cyfandaliadau marwolaeth mewn swydd a threuliau gweinyddu'r Gronfa. Anghyhwysol o £30,000 o daliadau pensiynau heb eu hariannu.

Adenillion gwirioneddol ar asedau

	Mawrth 31 2016	Mawrth 31 2017
--	-----------------------	-----------------------

	£ Miliwn	£ Miliwn
Incwm Llog ar asedau	1.54	1.71
Enillion/(colledion) ail-fesur ar asedau	0.11	7.18
Adenillion gwirioneddol ar asedau	1.65	8.89

Nodyn 43 -RHWYMEDIGAETHAU WRTH GEFN

Fe ddaeth y Rheoliadau Gweithwyr Rhan-amser (Atal triniaeth lai ffafriol) i rym ar y 1^{af} o Orffennaf 2000. O ganlyniad i achos llys, mewn rhai amgylchiadau, caniateir i Ymladdwyr Tân Rhan Amser brynu i mewn i Gynllun Pensiwn Staff Gwisg. Pan fydd Ymladdwyr Tân Rhan Amser yn dewis prynu i mewn i'r Cynllun Pensiwn, bydd rhwymedigaeth sylweddol i'r Awdurdod er mwyn cario cost pensiynau o'r fath. Nid yw cyfrifiad manwl o'r rhwymedigaeth wedi'i gytuno'n llawn hyd yn hyn ac fe all elfen ohono gael ei ariannu gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Yn bresennol, mae costau ac amseru'r fath rhwymedigaeth, os o gwbl, yn anfesuradwy.

Mae nifer o faterion cenedlaethol cyfredol ar sail gwahaniaethu hefyd - gwahaniaethu mewn perthynas â chyflwyniad cynllun newydd 2015 a'r gwerth sydd eto i'w benderfynu.

Nodyn 44 - NATUR A DWYSTER RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFER ARIANNOL

Mae gweithgareddau'r Awdurdod yn ei ddinoethi i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- Risg credyd - y posibilrwydd na allai'r partïon eraill dalu'r symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod
- Risg o hylifedd – y posibilrwydd na all fod gan yr Awdurdod y cyllid i fodloni ei ymrwymadau i wneud taliadau
- Perygl y farchnad – y posibilrwydd y gall colled ariannol godi i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau yn y fath fesurau â chyfraddau llog a symudiadau yn y farchnad stoc

Mabwysiadodd yr Awdurdod God Ymarfer Rheoli Trysorlys y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) sy'n sicrhau bod gan yr Awdurdod fesurau mewn grym i reoli'r risgiau uchod. Ar gychwyn y flwyddyn ariannol, cyflwynir adroddiad i'r Aelodau yn amlinellu Strategaeth Reoli'r Trysorlys i'w ddilyn ar gyfer y flwyddyn ac yn nodi'r Dangosyddion Darbodus (DD) ar gyfer y flwyddyn. Hanner ffordd drwy'r flwyddyn, adroddiad yn nodi cynnydd yn erbyn y strategaeth ac, os yw'n angenrheidiol, adolygiad o'r DD. Ar ddiwedd y flwyddyn, mae'r adroddiad terfynol yn nodi sut bu'r Awdurdod yn perfformio yn ystod y flwyddyn. Nodwyd sut mae'r Awdurdod yn rheoli risgiau sy'n codi o offer ariannol yn adroddiadau'r trysorlys a gyflwynwyd i Aelodau, a gellir eu cyrchu'r o www.decymru-tan.gov.uk

Y risg credyd uchaf yw gogyfer y buddsoddiadau ac fe reolir y rhain drwy law Strategaeth Rheoli'r Trysorlys fel y nodwyd uchod. Noda'r strategaeth gyfredol fod yr Awdurdod dim ond yn buddsoddi yn y byrdymor yn unig, hyd at fwyafswm o 12 mis, gyda sefydliadau sydd ar restr cymheiriaid yr Awdurdod. Diweddarir yr Awdurdod yn ddyddiol ag unrhyw newidiadau i sefyllfa gredyd sefydliadau sydd yn rhan o'r rhestr cymheiriaid, ac os is-raddir unrhyw sefydliad ac os metha â chwrdd â'r meini prawf fel y'u nodwyd o fewn Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, cânt eu dileu o'r rhestr. Os bydd sefydliad yn methu ad-dalu buddsoddiad, gall y golled ariannol i'r Awdurdod fod yn fwy nag £1m. Fodd bynnag, o ganlyniad i reoli gofalus o'r portffolio, nid fethodd un sefydliad ad-dalu arian sy'n ddyledus.

Mae gan yr Awdurdod fynediad parod i fenthycia gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus, ac nid oes unrhyw risg arwyddocaol y bydd yn methu codi arian i fodloni ei ymrwymadau o dan offer ariannol. Yn hytrach, y risg yw bydd yr Awdurdod yn rhwymedig i ailgyflenwi rhan sylweddol o'i fenthyciadau ar adeg o gyfraddau llog anffafriol.

Darperir dadansoddiad aeddfedu o rwymedigaethau ariannol yn nodyn 14 (2) Offer Ariannol.

Risg Cyfradd Llog - Mae'r Awdurdod yn agored i symudiadau yng nghyfraddau llog ar ei fenthyciadau a'i fuddsoddiadau. Mae symudiadau mewn cyfraddau llog yn cael effaith gymhleth ar yr Awdurdod, yn dibynnu sut y symuda cyfraddau llog amrywiol a sefydlog ar draws cyfnodau offer ariannol gwahanol. Er enghraifft, bydd gan godiad yng nghyfraddau llog amrywiol a sefydlog yr effeithiau canlynol:

- Benthyciadau ar gyfraddau amrywiol – bydd y llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cryno yn codi;

- Benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg y benthyc yn gostwng (dim effaith ar falansau refeniw);
- Buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol – bydd yr incwm llog a gredydir i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant yn codi; a
- Buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg yr asedau yn gostwng (dim effaith ar falansau refeniw).

Ni nodir benthyciadau'n werth teg ar y fantolen, felly ni fydd enillion a cholledion enwol ar fenthyciadau cyfradd sefydlog yn effeithio ar y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau neu Wariant ac Incwm Cynhwysfawr Arall. Fodd bynnag, bydd newidiadau mewn llog taladwy ac sy'n dderbyniadwy ar fenthyciadau a buddsoddiadau cyfradd amrywiol yn cael eu postio i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ac yn effeithio ar Falans y Gronfa Gyffredinol, yn amodol ar ddylanwadau gan grantiau'r Llywodraeth. Adlewyrchir symudiadau yng ngwerth teg buddsoddiadau graddfa sefydlog sydd â phris marchnad a ddyfynnwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cryno Arall.

Mae gan yr Awdurdod nifer o strategaethau i reoli risg cyfraddau llog. Mae Strategaeth Rheoli Flynyddol y Trysorlys yn casglu ynghyd dangosyddion darbodus a thrysorlysol yr Awdurdod a gweithgareddau rhagdybiedig y trysorlys, gan gynnwys disgwyliad symudiadau o ran cyfraddau llog. O'r strategaeth hon, gosodir dangosydd trysorlys sy'n darparu terfynau mwyafsymiol ar gyfer dinoethi rhag cyfraddau llog sefydlog ac amrywiol. Bydd tîm canolog y trysorlys yn monitro cyfraddau llog rhagolygol a'r farchnad o fewn y flwyddyn i addasu dinoethiadau yn briodol. Er enghraifft, yn ystod cyfnodau pan fydd cyfraddau llog yn disgyn, a lle bydd amgylchiadau economegol yn ei gwneud yn ffafriol, gellir cymryd buddsoddiadau graddfa sefydlog am gyfnodau hirach i sicrhau enillion hirdymor gwell - yn debyg, bydd tynnu cyfraddau benthyc sefydlog cyfnod hirach yn cael ei ohirio.

Perygl pris - Yn gyffredinol, nid yw'r Awdurdod, ac eithrio'r gronfa bensiwn, yn buddsoddi mewn soddgyfrannau neu fondiau gwerthadwy.

Risg cyfraddau cyfnewid tramor- Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw asedau neu rwymedigaethau ariannol mewn arian tramor. Felly, ni ddinoethir ef i golled sy'n deillio o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid.

CYFRIF CRONFA BENSIWN YR YMLADDWYR TÂN (CBYT)

2015/2016		2016/2017
Ail-ddatganwyd £000		£000
	Incwm i'r gronfa	
	Cyfraniadau sy'n dderbyniadwy:	
	gan y cyflogwr	
-5,653	cyfraniadau arferol	-5,452
-351	cyfraniadau eraill	-375
-3,867	gan aelodau	-3,918
0	Cyfraniadau gwasanaeth blaenorol (cynllun diwygiedig yn ôl y galw)	-546
-9,871		-10,291
-105	Trosglwyddiadau i mewn gan Awdurdodau eraill	-100
-9,976	Cyfanswm Incwm i'r Gronfa	-10,391
	 Gwariant gan y Gronfa	
	Buddion sy'n Daladwy:	
17,977	Taliadau Pensiwn	18,698
9,466	Cyfnewidiadau pensiwn a chyfundaliadau buddion ymddeol	4,815
1,938	Costau trethiant sy'n gysylltiedig â setliad Milne**	0
698	Taliadau Eraill	616
30,079		24,129
	Taliadau i ac ar gyfrif pobl sy'n gadael:	
1,016	Trosglwyddiadau allan i awdurdodau eraill	9
31,095	Cyfanswm Gwariant gan y Gronfa	24,138
21,119	Swm net sy'n daladwy am y flwyddyn	13,747
-16,256	Grant atodol blynyddol sy'n dderbyniadwy gan Lywodraeth Cymru	-13,747
-2,925	Grant atodol a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â GAD yn erbyn Milne	0
-1,938	Grant atodol a dalwyd gan Drysorlys EM ar ran y Cynllun Pensiwn mewn perthynas â GAD yn erbyn Milne	0
0	Swm net sy'n daladwy am y flwyddyn	0

**Ar 31^{ain} o Ragfyr, 2016 daeth darpariaeth 'gwyliau cyfraniadau' pensiynau i rym. O dan amodau blaenorol cynllun 1992, gorfodwyd ymladdwyr tân a oedd yn aelodau o'r cynllun hwnnw i dalu cyfraniadau pensiwn hyd nes cyraeddasant 50 oed. Fodd bynnag, gall eu pensiynau dim ond adlewyrchu mwyafswm o 30 mlynedd o wasanaeth. Roedd dal angen i'r sawl a ymunodd â'r Gwasanaeth Tân rhwng oedrannau 18 ac 20 ac a gronnodd 30 mlynedd o wasanaeth pensiynadwy barhau i dalu cyfraniadau tan y cyrhaeddant eu 50, er nad oedd modd iddynt gronni unrhyw fuddion pensiwn pellach yn gyfnewid.

Diwygiodd 'Gorchymyn Cynllun Pensiwn Ymladdwyr Tân (Cymru) (Darpariaeth Diwygio a Thrawsnewid) 2016' gynllun 1992 wrth weithredu 'saib cyfrannu' i bensiynau gweithwyr ar gyfer aelodau o'r cynllun a gasglodd y 30 mlynedd mwyafsymiol o wasanaeth pensiynadwy cyn oed 50. Mae hwn yn gymwys o'r man lle cronnir y mwyafswm o wasanaeth pensiynadwy o fewn y cynllun hyd nes penblwydd yr aelod yn 50. Ni wneir cyfraniadau gweithiwr yn ystod y cyfnod hwn, a rhaid ad-dalu unrhyw gyfraniadau o'r fath a wnaed ar ôl y 1^{af} o Ragfyr 2006 ynghyd â llog. Cafodd cost gwneud hyn ei gwrdd gan Lywodraeth Cymru ac fe'i cynhwysir o fewn 'Taliadau Arall', uchod, o ran gwariant gan y gronfa.

NODIADAU I GYFRIF CRONFA BENSIWN YR YMLADDWYR TÂN

Sefydlwyd y Gronfa ar y 1^{af} o Ebrill 2007 a chwmpasa Gynlluniau Pensiwn Ymladdwyr Tân 1992, 2006 a 2015 a Chynllun Diweddaredig Pensiwn Ymladdwyr Tân Dros Dro a weinyddir gan yr Awdurdod. Cyflwynodd cynllun 2015 gyfraddau cyfrannu newydd i gyflogwyr a gweithwyr ill dau a buddion gostyngol i bensiynwyr. Bydd aelodau o gynlluniau 1992 a 2006 nad sy'n cwrdd â'r meini prawf rhagnodedig yn trosglwyddo i gynllun 2015 o dan drefniant bigfeinio. Ar y 1^{af} o Ebrill 2016 cyflwynwyd y Cynllun Pensiwn Diweddaredig yn ychwanegol i'r cynlluniau 1992, 2006 a'r 2015 gwreiddiol. Mae'r cynllun yn caniatáu i unigolion a gyflogwyd fel aelodau staff yn ôl y Galw rhwng 2000 a 2006 y cyfle i brynu gwasanaeth yn ôl. Os oedd yr unigolion dal yn weithwyr, roedd modd iddynt dderbyn mynediad i'r Cynllun Pensiwn Diweddaredig Yn ôl y Galw sy'n elwa o'r un cyfraddau cyfraniadau â chynllun 1992.

Telir cyfraniadau'r cyflogwr a gweithwyr i'r Gronfa, lle telir taliadau i bensiynwyr. Mae cyfraniadau lefelau'r gweithwyr a'r cyflogwyr yn seiliedig ar ganrannau o dâl pensiynadwy a osodwyd yn genedlaethol gan Lywodraeth Cymru (LI C) ac sy'n destun ailwerthusiad teirblwydd gan Adran Actwaraidd y Llywodraeth (AALI). Cynllun heb ei ariannu heb unrhyw asedau buddsoddi yw'r cynllun a bydd unrhyw wahaniaeth rhwng

2015/2016	Datganiad Asedau Net	2016/2017
Ail-ddatganwyd		
£000		£000
15,027	Asedau Cyfredol; Grant atodol sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru	2,072
0	Taliadau ymlaen llaw i bensiynwyr	1,568
15,027		3,640
15,027	Rhwymedigaethau Cyfredol; Swm sy'n ddyledus i'r Gronfa Gyffredinol	-3,640
0		0

buddion sy'n daladwy a chyfraniadau a dderbynnir yn cael eu cwrdd gan Grantiau Atodol o Lywodraeth Cymru (LI C).

Trosglwyddiad buddion pensiwn o gynllun pensiwn arall i weithwyr newydd neu weithwyr cyfredol yw trosglwyddiadau i'r cynllun, a buddion trosglwyddo i weithwyr a adawodd yr Awdurdod ac a ymunodd â chynllun pensiwn arall bydd trosglwyddiadau o'r cynllun.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa a rhain yw'r costau a adnabyddir yng nghyfrifon yr Awdurdod.

Ar gychwyn y flwyddyn ariannol, gwneir asesiad o faint y Grant Atodol sydd angen gan Lywodraeth Cymru a thelir 80% o'r amcangyfrif yn ogystal â'r gwarged/diffyg (ased/rhwymedigaeth) sy'n daladwy/dderbynadwy o'r flwyddyn flaenorol. Fel y cyfryw, delir yr ased/rhwymedigaeth ar fantolen yr Awdurdod. Mae amcangyfrif 2016/17 yn cynnwys asesiad o nifer yr Ymladdwyr Tân sy'n ymddeol o fewn y flwyddyn ac o ganlyniad, cyfrifir amcangyfrif o daliadau pensiwn. Yn 2016-17, ymddeolodd cyfanswm o 38 Ymladdwr Tân o'i gymharu â'r amcangyfrif o 44. Ar ddiwedd y flwyddyn, daeth Llywodraeth Cymru'n ddyledwr i'r Awdurdod â gwerth o £2.1 miliwn.

Mae polisiâu cyfrifyddu'r Cyfrif Gronfa Bensiwn yn gydnaws â'r polisiâu cyfrifyddu sydd ar dudalennau 32 - 40.

Mae'r polisiâu cyfrifyddu a fabwysiadwyd ar gyfer cynhyrchu'r Cyfrif Cronfa Bensiwn yn unol â'r arferion argymelledig a dilynant y rhai hynny sy'n gymwys i brif ddatganiadau'r Awdurdod.

Cyfraddau Cyfraniadau

O dan Reoliadau Pensiwn yr Ymladdwyr Tân, roedd cyfraddau cyfraniad y cyflogwr ar gyfer cynlluniau 1992, 2006 a 2015 a Chynlluniau Diweddaredig Dros Dro yn 25.5%, 16.8%, 14.3% a 25.5% yn eu tro. Bellach, pennir cyfraddau gweithwyr ar system rhenciog yn ôl band cyflog, gyda'r rhai sy'n ennill fwyaf yn cyfrannu cyfradd uwch sy'n berthnasol i'w cyflog, h.y. cyfraddau sy'n cychwyn ar 8.5% ac yn gorffen ar 17% am y cyfnod cyfredol.

Nid yw Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Ymladdwyr Tân yn ystyried rhwymedigaethau am bensiynau a buddion eraill wedi'r cyfnod. Gellir canfod manylion yr ymrwymïadau pensiwn hirdymor o fewn Nodiadau 26 a 42 i'r datganiadau ariannol craidd.

Addasiad blwyddyn flaenorol i'r FFPF

Bu diwygiadau sy'n gysylltiedig â chyfrif y FFPF a'r datganiad asedau net cysylltiol yn angenrheidiol o ganlyniad i gostau pensiwn arbennig yn cael eu codi i'r flwyddyn ariannol anghywir ers cyflwyno'r gronfa. O ganlyniad, gwnaed y cywiriadau canlynol;

Cyfrifon FFPF	15/16 £000	Addaswyd	Ailddatganwyd 15/16 £000
Taliadau Pensiwn	18,046	-69	17,977
Grant atodol blynyddol sy'n dderbyniadwy gan Lywodraeth Cymru	-16,325	69	16,256
Datganiad Asedau Net			
Grant atodol blynyddol sy'n	16,558	-1,531	15,027

dderbyniadwy gan Lywodraeth Cymru			